

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1.—, na 16 straneh Din 2.—, mesečna naročnina Din 20.—, za tujino Din 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 80-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo, — Oglasi po tarifi in dogovoru,

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68, Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60, V Celju: Slomikov trg 4. Pošt. ček. rač. Ljubljana 15.621.

Št. 148

Ljubljana, petek, dne 21. novembra 1930

Leto I.

„Dovolj je bilo ječanja pod habsburškim jarmom“

Celi vozovi protihabsburških letakov povodom včerajšnje proslave polnoletnosti Otona Habsburškega v Budimpešti - Svečane maše madjarskih fevdalcev in avstrijskih generalov - Protestna brzojavka madjarskih antilegitimistov Otonu

Budimpešta, 20. novembra. d. Ob današnji polnoletnosti Habsburžana Otona je vladal v prestolnici Madjarske absolutno popoln mir. Prebivalstvo se ni nikjer odzvalo pozivu legitimistične zveze, da bi razobesilo zastave. Le po nekaterih privatnih hišah so vihrale zastave, a drugače je bilo prebivalstvo napram legitimistični svečani prireditvi v čast Habsburžanov popolnoma apatično. Državna zastava ni vihrala z nobenega državnega uradnega splotja, le s palače Akademije znanosti je vihrala. V legitimističnem taboru je zato zaladalo danes dopoldne veliko razočaranje in ogorčenje.

Ponoči so bili po ulicah v ogromnih izvodih razširjeni in afiširani mali in veliki letaki z najrazličnejšo vsebino, naperjeni proti Habsburžanom. Čuli so se na letakih protesti, ki so poudarjali, da je legitimistični pokret alimentacijski proces proti delovnemu madjarskemu narodu. Drugi letaki so zopet z debelimi črkami nosili napise: »Ali hočete povratek Habsburžanov? Ali niste že dovolj, nad 400 let, ječali pod habsburškim jarmom?«

Mesto je bilo naravnost preplavljeno s takimi letaki, ki so bili nalepljeni na vseh hišah ter je imela danes dopoldne policija obilo posla, preden je te letake odstranila. Nabrali so letake za več vozov.

Glasilo socialno-demokratske stranke »Nepszava« je objavila oster članek proti Habsburžanom, ki ga je državni pravdnik ukazal zapleniti. Ostali madjarski listi prikažejo še dokaj mirne in trezno pisane članke, v katerih poudarjajo, da je restavracija Habsburžanov edinole mogoča s prilepnimi diplomatičnimi pripravami in le v soglasju z vsemi velesilami, kakor tudi z izključitvijo vsake pustolovske, osobite puščavske politike.

»Nemzeti Ujszag« pa priobčuje izredno panegiričen članek na čast Otona. Članek pravi med drugim, da morejo Madjari šele sedaj z večjo sigurnostjo upati na boljšo bodočnost, kajti oni, na katerega smo osredotočili vse svoje nade, je postal mož. List opozarja nadalje, da je Oton popolnoma vzgojen v madjarskem duhu, in pravi: »Oton nam bo v bodočnosti prinesel izpolnitev vseh naših želja. Na njegovo osebo stavimo upanje, da bomo vse, kar smo izgubili, znova pridobili.«

Vodja legitimistov dr. Gustav Graf piše v »Pester Lloyd«, da je pomenjal konec aktivnega vladarstva Habsburžanov hkrati grob integritete Madjarske. Vztrajanje pri legitimizmu odgovarja premissljenim interesom Madjarske za bodočnost.

Budimpešta, 20. novembra. d. Danes je bilo v mestu vse mirno. Legitimistične svečanosti, prirejane na čast Habsburžanu Otonu, so potekle mirno. V stolni cerkvi Sv. Stefana je opravil svečano službo božjo škof grof Mikes. Svečani službi božji je prisostvovalo poleg madjarske visoke aristokracije, ki je prišla v cerkev v popolni gali, še več deputacij iz raznih mest. V cerkvi je bilo okoli 1000 oseb.

Papeški protonotar profesor Aleksander Wolgenberg je po maši imel daljšo svečano pridigo, v kateri je omenjal vse ovire, ki so se pojavile, da bi zasedel Habsburžan Oton madjarski prestol. Dan polnoletnosti mladega kralja pa je tudi svečan dan za madjarski narod, ker se s tem dnem pričenja za Madjarsko zgodovina boljše bodočnosti. V svoji pridigi je dal s posebnim poudarkom izraza izjavi, da bodo navzočni še doživeli dan, ko bo nad Madjarsko zavlada mladi kralj Habsburžan Oton. Po končani cerkveni slovesnosti so zapeli staro habsburško himno.

Madjarski narod se brani Habsburžanov

Budimpešta, 20. novembra. d. Antilegitimisti so snoči priredili veliko zborovanje pod predsedstvom bivšega ministrskega predsednika Abrahama. Po zborovanju je bila večerja, na kateri je bilo izgovorjenih več Habsburžanov sovražnih govorov. Mnogi govorniki so osobito opozarjali na okolnost, da so bili Habsburžani stoletja in stoletja sovražni Madjarski in da niso bili

nikdar naklonjeni pravi svobodi madjarskega naroda. Vsa slovesnost antilegitimistov se je vršila v znamenju idej revolucionarja Ludvika Kossutha in revolucije leta 1848. Razširjeni so bili od antilegitimistov letaki z napisi: »Madjari, spominjajte se Piave! Doli s Habsburžani!« Antilegitimisti so na Habsburžana Otona poslali brzojavko z naslednjo vsebino:

»Antihabsburška madjarska društva, ki so združene v zvezi, obstoječih iz 11 domačih in 3 ameriških madjarskih društev in neodvisnih političnih strank, odločno protestirajo proti poskusom restavracije Habsburžana. Ta politika se vodi od strani aristokracije ter služi le fevdalnim interesom. Delovno madjarsko ljudstvo neomajno vztraja pri svojih demokratičnih idejah velikega borce Ludvika Kossutha in vztraja tudi pri izvedbi detronizacijskega habsburškega režima, ki je povzročil okrnjenje in obubožanje svobodne dežele.«

Monarhistična blamaža na Dunaju

Dunaj, 20. novembra. d. Monarhisti so na Dunaju s svojo prireditvijo ob polnoletnosti Habsburžana Otona doživeli veliko blamažo. V starodavni kapucinski cerkvi, kjer počivajo Habsburžani, je bila danes svečana služba božja za Otona. Te cerkvene svečanosti so se udeležili stari visoki uradniki in generali nekdanje monarhije. Med dru-

gimi so bili prisotni bivši ministrski predsednik dr. Hussarek, grof Thun-Hohenstein, general Dankl, general Hrovatin, general Sarkotić in drugi. Po svečanosti so zapeli v nemškem in madjarskem jeziku nekdanjo državno himno. V cerkvi so monarhisti vzklikali Habsburžanu Otonu. Vzklike je ponovil neki mladenič zunaj na ulici, a je bil takoj aretiran. Policija ga je morala ščititi pred množico, ki je smatrala, da je bila s temi vzkliki izzivana.

Svečanosti v Otonovem dvoreu v Belgiji

Bruselj, 20. novembra. d. Na gradu Steenkerkeel, kjer biva Habsburžan Oton z Zito, je bilo od snoči opazati izredno živahno vrvenje. Prihajali so luksuzni avtomobili z mnogoštevilnimi povablenci in raznimi monarhističnim eksponenti. Na grad so med drugimi prišli mati Zite Bourbon-Parma, njen brat Sikst, ki je znan iz svetovne vojne, ko je vodil tajna pogajanja s Karlom za sklenitev separatnega miru s Francijo, še drugi brat Xaver, dalje mnogi madjarski in avstrijski aristokrati v polni gala-uniformi. Svečanosti ob polnoletnosti Otona so se snoči pričele z veliko svečano večerjo. Danes dopoldne pa se je vršila v grajski kapeli svečana služba božja, nakar je Oton v posebni sprejemni dvorani, ki je bila vsa okrašena s starimi avstrijskimi, madjarskimi zastavami in emblemi, sprejel av-

strijsko in madjarsko deputacijo, in to vsako posebej. Deputacijama se je zahvalil v nemškem, odnosno v madjarskem jeziku.

Pariz, 20. novembra. n. Ves tisk objavlja danes daljše članke in slike, ki se nanašajo na polnoletnost Otona Habsburškega. Dopisniki mnogih listov so prispeli v dvorec v Belgiji, kjer živi Oton. Tam je sedaj tudi urednik »Matinac« Jules Sauerwein. Slike, ki so jih objavili listi, prikazujejo Otona v madjarskem častniškem kroju in avstrijske in madjarske deputacije, ki so se prišle poklonit mlademu Habsburžanu. Vsi poročevalci, pa tudi Sauerwein, naglašajo, da so Otonovo polnoletnost praznovali na povsem privaten način in da za enkrat ni pričakovati nikakega restavracijskega poskusa ne v Avstriji ne na Madjarskem. »Journal« pravi, da je vprašanje restavracije na Madjarskem odvisno od sosednjih držav. Vsekakor pa je manj opasno, kakor je n. pr. srednji Evropi nevarna pangermanska propaganda.

Rim, 20. novembra. n. Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« se obrača danes na »Journal des Débats« in zavrača njegovo vest, da bi bil Vatikan razvijal v poslednjem času tajno agitacijo v prilog Habsburžanov in pokazal svojo naklonjenost za restavracijo monarhije na Madjarskem. To vest označuje rimski list kot izmišljeno.

Zamotana politična kriza v Avstriji

Brezuspešni razgovori dr. Burescha — Schober odklanja sodelovanje s Heimwehrom in zahteva ostavko vlade

Dunaj, 20. novembra. d. Za pogajanja s posameznimi parlamentarnimi skupinami pooblaščen deželni glavar dr. Buresch je danes ves dan vodil razgovore v imenu krščansko-socialne skupine z voditelji posameznih strank. Dolgotrajni so bili razgovori z bivšim kanclerjem dr. Seibrom. Ti razgovori so bili v bistvu povsem negativni. Jutri bo dr. Buresch konfiriral z voditeljem kmečke zveze dr. Winklerjem in z voditeljem Veleneccev dr. Straßerjem. Razgovori ne bodo tako kmalu končani. Krščanski socialisti se na vsa kripelje trudijo, da bi dosegli tak sporazum in da bi prišlo do tega, da se sestavi nova vladna koalicija, v katero naj bi vstopil tudi Heimblock. Zanimivo je, da sta sedaj postala notranji minister Stachemberg in major Pabst, ki sta danes imela daljše konference z Vaugoinom, zelo zmerne tako v svojih izjavah kakor tudi v člankih. Neoficijelno so krščanski socialci ponudili dr. Schoberu notranje ministrstvo, kakor tudi mesto podkanclarja. Dr. Scho-

ber pa ni voljan sodelovati s Heimatblockom. Napram novinarjem se je v tem pogledu dr. Schober prav jasno izjavil. Omenil je, da je danes dr. Buresch kot pooblaščenec krščansko-socialne stranke v dokaj oficijelni obliki dal vedeti, da so vsi nadaljnji razgovori pred odstopom sedanje vlade povsem brepomembni. To je dr. Bureschu pojasnil brez ovinkov.

Dunaj, 20. novembra. d. »Neuigkeits-Weltblatt«, ki je glasilo krščanskih socialcev pod vodstvom poslanca Kunschacka, priobčuje članek o pomenu razgovorov z dr. Bureschem. Članek pravi, da imajo ti razgovori le informativen značaj. V sedanjem štadiju je povsem jasno, da so vse kombinacije o sestavi nove vlade zgolj domneve. Članek naposled poudarja, da bo bodoča vlada — vlada miru in gospodarskega dela in da bo njen program vseboval v prvi vrsti rešitev velikih gospodarskih vprašanj. Računati je treba, da bo stopil na čelo nove vlade mož, ki ima zaslobo v gospodarskih krogih.

Živahno gibanje bolgarskih zemljedelcev

Kongres zemljedelske omladine otvorjen z vseslovansko himno »Hej Slovani« — Proti fašizmu in za bratske odnose z Jugoslavijo

Sofija, 20. novembra. V Sofiji sta se pravkar zaključili dve važni skupščini. — Istočasno se je vršil kongres bolgarskih zemljedelskih zadrug in kongres bolgarske zemljedelske omladine.

Kongres zemljedelskih zadrug, ki igrajo v bolgarskem gospodarstvu važno vlogo, je med drugim tudi zavzel stališče proti namenu vlade, da bi najela na podlagi zadrug novo inozemsko posojilo. Kongres je proti morebitni taki politiki vlade odločno in mestoma zelo ostro protestiral.

Kongres bolgarske zemljedelske omladine je trajal dva dni. Obenem s kongresom se je vršila tudi proslava dneva »Slovenskega agrarizma«. Na kongres je prišlo nad 600 delegatov iz vseh krajev Bolgarske in prisostvoval mu je tudi odposlanec češkoslovaške agrarne omladine v osebi njenega tajnika.

Kongres se je otvoril ob zvokih vseslovanske himne »Hej Slovani«, ki so jo delegati odpeli pred začetkom zborovanja.

Ob zaključku pa so udeleženci ob istem navdušenju zapeli bolgarsko zemljedelsko himno.

Na kongresu so bili sprejete razne resolucije, v katerih se odločno zahteva, da se ima odpraviti zakon o zaščiti države ter da se morajo bolgarske fašistovske organizacije razpustiti in razorožiti. V nadaljnjih resolucijah se je kongres odločno izjavil za vzpostavitev zakonodaje nekdanje zemljedelske vlade, za bratske odnose s sosedji in z balkansko federacijo.

Kongres so pozdravili tudi zastopniki zemljedelskih poslancev v sobranju, nakar je bil soglasno izvoljen novi glavni odbor.

Konec stavke v Barceloni

Pariz, 20. novembra. AA. Iz Barcelone poročajo: Zveza delavskih sindikatov je pozvala vse delavce, da prenehajo stavkati in da se vrnejo na delo.

Minister Thomas o rezultatih imperijalne konference

London, 20. novembra. AA. Snoči je govoril tajnik za dominijone Thomas po radiju o rezultatih imperijalne konference.

Naglasil je, da se bo unificirala zakonodaja za trgovinske ladje tako, da ne bo ovirala plovbe ladij v raznih delih imperija. Ni verjetno, da bo v sedanjih razmerah v kratkem dogotovljen načrt za imperijalno sodelovanje. Odgovore razprave do konference v Ottawi pomenja, da bo vprašanje medimperijalnega sodelovanja končno vendarle rešeno.

Anglija se je obvezala, da bo za nekaj let še nadalje ohranila sedanje preferenčne carine, kar je v veliko korist producentov, ki so tako obvarovani pred negotovostjo.

Chamberlain o gospodarski krizi

London, 20. novembra. AA. Predsednik konservativne stranke Chamberlain je snoči v nekem govoru izjavil, da se da rešiti sedanja kriza z znižanjem davkov in narodnih izdatkov, z varstvom domačega tržišča in z razvojem medimperijalne trgovine na osnovi medsebojnih trgovinskih dogovorov. Potrebno je, da se v kratkem uvedejo zaščitne carine v varstvo domače industrije. To se zgodi lahko v razmeroma kratkem času, kar bi obnovilo zaupanje delavcev in podjetnikov.

Potniki s parnika »Highland Hope« rešeni

London, 20. novembra. AA. Potnike 14.000-tonske motorne ladje »Highland Hope«, ki se je ponesrečila ob portugalski obali, so vse rešili. Kljub temi je šlo reševalno delo naglo od rok. Na krovu ladje je ostal del posadke, ki nadaljuje reševalno delo. Rešenih je bilo 374 potnikov, kar se je v glavnem zahvaliti požrtvovalnosti Portugalcev, ki so spravili rešilne čolne na varno.

London, 20. novembra. AA. Parnik »Mauretanica« je rešil večerj posadko švedskega parnika »Ovidiac«, ki se je potopil v srednjem Atlantiku. Pri rešilni akciji je pomagal ameriški tovorniški parnik »Endicott«.

Delo pripravljalne razorožitvene konference

Zeneva, 20. novembra. AA. Pripravljalni odbor za razorožitev je nadaljeval razpravo. Pročel je razna vprašanja, zlasti vprašanje znižanja tonaže linijskih ladij. Italijanski zastopnik De Marinis je izjavil, da je italijanska vlada za odpravo linijskih ladij in da je to stališče zastopala tudi na pomorski konferenci v Londonu. Navzlic temu pa je italijanska vlada proti temu, da se linijske ladje kratkoma odpravijo, ker bi tak ukrep mogel povzročiti oboroževanje s drugimi ladijskimi kategorijami.

Složno delo je ne-izogibno

Vedno bolj razvijajoča se svetovna kriza postavlja narode pred vedno nove in vedno bolj težavne naloge. Ker ni mogoče preprečiti padca kmetijskih pridelkov vsled žitne nadprodukcije, je treba znižati tudi ceno industrijskim izdelkom. To pa je zopet mogoče doseči le z znižanjem izdelovalnih stroškov, da se ali poenostavijo obrati ali pa da se znižajo mezde, za kar naj bi bila podlaga tudi v znižanju kmetijskih pridelkov. To pot je ubrala Nemčija in velika kovinska stavka se je nehala s popolno zmago podjetij in so se zato mezde znižale. Isto pot je ubrala tudi Italija, ki je šla še korak dalje in znižala že tudi plače svojim nameščencem in sicer v prav izdatni meri. Ali tudi ti ukrepi še ne zadostujejo v pričo vedno ostrejške konkurence, ki prihaja iz sovjetske Rusije. Lesni trg in žitni trg sta že čisto pod vplivom te konkurence, v kratkem se pa bo ta občutila tudi na drugih trgih. Treba bo zato seči še po izdatnejših sredstvih, da se bo gospodarska kriza vsaj omilila, če je že trenutno ni mogoče čisto odpraviti.

Pri nas gospodarski kriza še ni tako ostra in tudi ne bo zavzela tako ostrega razmaha kot v drugih deželah, ker smo obvarovani vsaj pred tem, da bi ljudje pri nas stradali. Ali v vsakem drugem pogledu se bomo morali nad vse boriti, da gospodarska kriza ne zmanjša našega že itak pičlega kapitala, brez katerega se sploh ne moremo gospodarsko razviti. Vsak zastonj na žitnem trgu pomeni za nas izgubo kapitala in prav tako tudi vsak zastonj na lesnem trgu. Nujna posledica te izgube kapitala pa se bo pokazala tudi pri naši industriji, ki skoraj mora propasti, če nima kmet denarja.

Poleg teh gospodarskih vprašanj pa nam nalaga naš zunanje-političen položaj še celo vrsto drugih in prav nič manj važnih nalog. Vse te naloge so tako težavne in velike, da jih more rešiti narod le z naprom vseh sil. Iz tega pa rezultira nujna zapoved složnega dela. Vsi brez izjeme moramo dati svoje najboljše, da najdemo čim boljši izhod iz krize, vsak od nas mora biti na svojem mestu, da čim več koristi celoti. To je zahteva, ki je kategorična in zato nepreklicna. Kdor le malo pogleda okoli sebe z odprtimi očmi, ta tudi priznava, da je že prišel čas, ko je složno delo nujno. Mnogo manj ljudi pa je, ki se tudi zavedajo, v čem da obstoji složno delo.

Navadno je tako, da so ljudje za složno delo, toda le pod pogojem, da v vsem obvelja njih volja. Ampak to ni složno delo, temveč diktat. So tudi taki, ki so načelno za složno delo in ki niti ne pravijo, da mora v vsem obveljati njih volja. A tudi ti zahtevajo, da se njih glavne zahteve izpolnijo. Vsi ti ljudje razumevajo složno delo tako, da v vseh bistvenih točkah ostanejo na svojem posebnem stališču in da popuste le v manj važnih vprašanjih. A tudi na tej podlagi ni mogoče složno delati.

Treba se je postaviti na čisto novo podlago, to je, da se pozabi na vse posebne interese in da se misli, kako bi se moglo na najbolj učinkovit način doseči vsem skupen cilj. Z drugimi besedami se pravi to, da vsi tako zelo mislijo na skupen cilj, da se sploh nečemu več zavedati prejšnjih razlik. Kar je bilo, to je bilo in to ne sme več motiti. Le to, kar je in kar še bo, mora vplivati na delo in mišljenje ljudi.

Pravo pojmovanje složnega dela je v tem, da se vsi združijo na eni osnovni liniji, ki je rezultat objektivnih činjenic, ne pa skrivljena od posebnih interesov vseh mogočih skupin. Kdor je za složno delo, je za to osnovno linijo v celoti in samo zato, ker je pravilna, ne pa zato, ker so v njej odenki njegovih posebnih zahtev. Ti odenki sploh ne bi smeli priti v poštev pri določitvi osnovne linije za politiko složnega dela, ker ti odenki morejo dati le kompromis med skupinami, ne pa likvidacijo skupin in zgraditev nove podlage.

Danes pa ne gre za kompromis, ker je ta z ozirom na naš celoten položaj preslaboten, temveč gre za ustvaritev ljudskega gibanja, ki edino more dvigniti vse sile naroda. To je vzrok, ki zahteva složno delo in zato je nujno, da vsakdo to složno delo tudi prav razume. Ni složno delo to, če vodi v polovičarstvo, ker treba je postaviti cele ljudi, ali pa ostanejo naše naloge nerešene. Čas je že, da tudi pri nas prodre zavest, da živimo v časih, ko se vrši zadnji boj zaradi posledic svetovne vojne, a vsak boj je brez popolne složnosti izgubljen.

Rim in Berlin hočeta dva sovražna tabora v Evropi

Vsi prejšnji zavezniki Nemčije z Italijo na čelu naj bi se strnili v blok proti mirovnim pogodbam - Z njimi bodo morale tudi nevtralne države proti Franciji in Mali antanti Zarotniki proti miru računajo tudi z Rusijo

Milan, 20. novembra. Dr. Heinke, ki vodi odposlanstvo nemškega Stahelma na njegovem sedanjem obisku italijanskemu fašizmu, je dal listu »Popolo d'Italia« izjavo, v kateri je rekel, da je fašizem začrtal nove poti za ves svet, in to ne samo v pogledu duševnega, temveč tudi materialnega življenja.

Mi Stahelmovci — je nadaljeval — hočemo z uveljavljanjem telesnih in duševnih sil vrniti 65 milijonom ljudi, ki tvorijo nemški narod, ono mesto na svetu, do katerega imajo pravico. Upamo, da bo italijanski narod razumel to primero z njegovim položajem, tako da bomo mogli doseči oni položaj, do katerega imamo pravico kakor vsaka druga država. Le z rešitvijo tega vprašanja more Evropa dobiti pravičen mir.

Turinska »Stampa« naglašja s svoje strani, da Mussolini ni dal znamenja le za Italijo, temveč tudi za vso Evropo. Treba je sedaj nastopiti na način, da Francija, ki je še do včeraj računala z zaslepljenostjo drugih narodov, v bodoče tega ne bo več mogla. Najvažnejše vprašanje za evropski mir je, da se zopet vzpostavi ravnotežje v oboroževanju, ki je bila uničena na korist Francije. Ni smeti izgubljati časa, če hočemo priti do 1932. leta, ne da bi se odnošaji med državami popolnoma spremenili. To ravnotežje bo potem težko vzpostaviti.

Pariz, 20. novembra. »Temp« objavlja pod naslovom »Ogrska in Mala antanta« obširen članek o govoricah, ki so se pojavile ob času obiska grofa Bethlena v Ankari, da je namreč bil ta obisk v zvezi s prizadevanji za ustanovitev bloka evropskih držav, ki bi obsegal Nemčijo, vse njene bivše zaveznike ter Italijo, Grško in Turčijo. Te vesti so bile sicer demantirane, toda kljub temu budimpeštanski vodilni krogi radi vidijo, da se te govorice jemljejo tudi po znanih demantiranjih za resnične.

»Le Temps« citira v nadaljevanju »Pester Lloyd«, ki govori o preureditvi Evrope, po kateri bodo evropske države tvorile dva tabora. Na eni strani bo tabor onih držav, ki proglašajo mirovne pogodbe za nespremenljive, na drugi pa tabor držav, ki zahtevajo revizijo teh pogodb. K prvemu taboru prištevajo budimpeštanski list Francijo in Mali antanto, medtem ko bi k drugemu taboru pripadale ne samo Italija, Nemčija, Ogrska in Avstrija, temveč tudi Švedska, Norveška, Danska, Švica, Holandska in Španija.

Glede Anglije pravi »Pester Lloyd«, da spada v območje njenih interesov le položaj v zapadni Evropi, medtem ko se za ohranitev mej na vzhodu ne bo hotela angažirati. Tabor držav, ki so protivne mirovnim pogodbam, računa seveda tudi na Rusijo in »Temp« naglašja v tem pogledu,

da mnogi krogi v Budimpešti sumijo, da se je povodom Bethlenovega obiska v Ankari govorilo tudi o načinu za nekako približanje Madjarske k sovjetski Rusiji.

Rim, 20. novembra. N. Današnji listi objavljajo obširna poročila iz Moskve o prihodu novega italijanskega poslanika Attolice in njegovem nastopu ter izročitvi akreditivnih pisem sovjetskemu komisarju Kalinjinu. Ob tej priliki je imel g. Attolico krajši govor, v katerem je naglasil, da so odnošaji med Italijo in sovjetsko Rusijo dobri. »Gotovo«, je dejal, »bodo ostali naši odnošaji še nadalje tako dobri, saj je naše gospodarske vezi pred kratkim poglobila trgovinska pogodba. Plodovi skupnih interesov obeh naših držav se bodo pokazali na podlagi te pogodbe, spričo katere stopajo naše vezi v novo fazo, ki bo obrodila velike rezultate in mnogo koristila tako Italiji kot SSSR.«

Kalinjin je odgovoril ter dejal, da je prepričan, da je razvoj italijansko-sovjetskih odnošajev znatno olajšan in da se bo vse bolj pokazalo medsebojno sodelovanje. Vlada SSSR ima trden namen, da čim bolj poglobi gospodarske vezi z Italijo, ker je že dosedanje sodelovanje med obema državama obrodilo dobre plodove. Prijateljske vezi med obema državama se bodo še utrdile in razvile tudi v drugih področjih mednarodnih odnošajev, saj to popolnoma odgovarja tako interesom SSSR kot Italije.

Pred važnimi spremembami v poljski vladi

Maršal Pilsudski se vsled bolezní začasno umakne iz političnega življenja

Varšava, 20. novembra. d. V političnih krogih so razširjene vesti o skorajšnji spremembi sedanje poljske vlade. Maršal Pilsudski namerava odstopiti kot ministrski predsednik ter bo najbrže obdržal resor vojnega ministrstva. Kot naslednik v ministrskem predsedstvu se omenja sedanjí minister brez portfelja polkovnik Beck.

Varšava, 20. novembra. d. »Kurjer warszawski« javlja, da ima maršal Pilsudski namen, se za nekaj časa odtegniti aktivnemu političnemu delovanju, in da bo odpoval v svrha zdravljenja v inozemstvo.

Razvoj naše trgovske mornarice in Italija

»Piccolo« vidi v njem veliko nevarnost za hegemonistični položaj italijanskega pomorstva na Jadranu

Trst, 20. novembra. n. »Piccolo« objavlja danes članek o razvoju jugoslovanske pomorske trgovine in o deležu, ki ga ima pri tej trgovini italijanska trgovinska mornarica. V tem članku so objavljeni tudi nekateri zanimivi statistični podatki od leta 1925. dalje. Jugoslavija je, pravi članek, postopoma uredila svoje luke na Jadranu in jih z železniškimi programi zvezala z notranjostjo države. S tem je pomorski trgovski promet narastel. Od tega je imela italijanska trgovska mornarica koristi, posebno še, ker je na svojih progah iz Trsta in Benetk proti Levantu in Ameriki delala vedno tudi postaje ob vzhodni jadranski obali. Na ta način je prevzelo italijansko brodogradnjo mnogo jugoslovanskega izvoznega in uvoznega blaga.

Med tem pa se je razvijala tudi jugoslovanska trgovska mornarica, ki je nanes že zelo močna. Po računu tržiškega lista je sodelovalo italijansko trgovsko brodogradnjo pri izvozu blaga iz jugoslovanskih luk s 67%, jugoslovansko brodogradnjo z 25%, grško pa z 8% celokupnega izvoza. Pri

uvozu preko jugoslovanskih luk je bila deležna jugoslovanska trgovska mornarica 43%, italijanska 22%, angleška 14%, grška trgovinska mornarica pa 6,5% celokupnega uvoza. Jugoslovanski izvoz preko jugoslovanskih luk na Jadranu je od leta 1925. do leta 1929. porastel za 60.000 ton. Če se upošteva, da izvažajo Jugoslavija svoje izdelke v glavnem po kopnem in po Donavi, je jasno, da je njen izvoz po morški poti zares zelo narastel in da še vedno stalno raste. Pri izvozu preko jugoslovanskih luk, ki sicer ni velik, ima italijanska trgovska mornarica še vedno svoj delež, pri prevozu pa njen delež stalno pada. To je bilo sicer treba pričakovati, toda v poslednjem času je začela jugoslovanska država tudi glede izvoza podpirati jugoslovanske paroplovne družbe, tako da so lahko vzpostavile lastne zveze z Levantom, z zapadnim bazenom Sredozemskega morja in z Ameriko. Spričo tega postaja jugoslovanska konkurenca dan za dnem jačja in Italija mora paziti, da si ohrani svoj hegemonistični položaj na Jadranu.

Zatiranje poljskega šolstva v Nemčiji

V nasprotju z mirovnimi pogodbami so nemška oblastva prepovedala poljske zasebne šole

Varšava, 20. novembra. AA. Te dni so lokalne nemške oblasti v nekaterih pruskih mestih prepovedale poljske nadaljevalne večerne šole in izdale odredbo, da se te šole zaprejo. Poljski tisk enodušno in ogorčeno protestira proti takemu postopanju Nemcev. Svoječasno je dala pruska vlada sama odobritev na osnovi pruskega zakona o šolah, da se te šole in ti tečajji ustanovijo. Šole so vzdrževali tamonjšnji Poljaki iz lastnih sredstev. Otvorjenih jih je bilo 55 takih šol in tečajev, za kar je pruska vlada dala za vsak slučaj direktno odobritev. Te odobritve so bile popolnoma veljavne in lokalne oblasti ne morejo razveljaviti sklepov višjih oblasti. Zato vidi Poljska v teh aktih isti sistem, ki je v drugih krajih dovedel do znanega napada Stahelma na te šole, poljsko deo in poljske učitelje. Po odredbah mirovne pogodbe glede postopanja z manjšinami

in po odredbah pruskega zakona se to ne bi bilo moglo zgoditi. Zato poljski tisk opozarja Nemčijo, da je vezana na mednarodne obveze in naj spoštuje manjšinske pravice kulturnega razvoja, ter vprašuje, kako je mogla pruska vlada dopustiti ukinitve teh šol in tečajev, ko je vendar vezana na svoje zakone. Poljski tisk zahteva energično od poljske vlade, da intervencira v tem vprašanju v Berlinu in v Ženevi. Listi naglašajo, da je nemoralno dopustiti, da se Nemčija na mednarodnih sestankih obnaša kot nekaka varuhinja manjšin, ko sama najbolj zatira poljsko manjšino.

VREMENSKA NAPOVED.

Dunaj, 20. novembra. d. Večerna vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Miljeje toda spremenljivo vreme. Tu in tam deževno.

Dovoljenja za drevesnice

Beograd, 20. novembra. AA. Ministrstvo za kmetijstvo je izdalo na osnovi zakona o gojitvi in pospeševanju vinogradov okoli 50 potrdil za nove privatne trte in sadne drevesnice. Prodajati smejo posestniki teh trt in drevesnic samo na področju svoje banovine in to pod kontrolo osovinskih organov. Razen tega so dolžni naznačiti pri vsaki prodaji številko, vrsto in kvaliteto dreves in trt. Če njihovi podatki ne odgovarjajo resnici, bodo morali nositi materialno in moralno škodo.

Strokovni izpiti v področju ministrstva za kmetijstvo

Beograd, 20. novembra. AA. S sklepom ministrstva za kmetijstvo je izvršena dopolnitev pravilnika o polaganju državnih strokovnih izpitov uradnikov omenjenega ministrstva, tako da se člen 5 pravilnika odslej glasi:

Uradniki oddelka za agrarno politiko v ministrstvu za kmetijstvo, ki so položili državni izpit za uradnike prve kategorije administrativnega oddelka pri ministrstvu trgovine in industrije, polagajo v ministrstvu za kmetijstvo samo izpit iz kmetijskega zakonodajstva v splošnih potezih.

Izgon naših državljanov iz Zadra

Zadar, 20. novembra. n. Doznava se, da je zadržana prefektura izdala nalog, da se morajo vsi naši državljani, ki ne zaprosijo za italijansko državljanstvo do konca tega leta, izseliti v Jugoslavijo. Ker je naših državljanov v Zadru nad 3000 in to v glavnem ljudi, ki so zaradi svojih poslov in posvetov vezani na Zadar, si ni težko ustvariti sode, v kako težkem položaju se nahajajo naši živelji, ki je postavljen pred dilemo, da postane italijanski državljan in se vpiše med fašiste ali pa da pod ceno proda svoje imetje in se izseli. To je poleg drugega razlog, da moramo misliti, da čim prej pridemo do zgraditve centra, ki bi nam nadomestil izgubljeni Zadar ter dal tem našim rojakom za mejo pribežališče in zaposlitev.

Prijateljska pogodba med Bolgarijo in Grčijo

Solun, 20. novembra. n. Solunski opozicijski list »To Fosc« pravi, da namerava Venizelos — po nekaterih vesteh — oditi v Sofijo, kjer bi podpisal prijateljski pakt z Bolgarijo. Čas potovanja ministrskega predsednika ni še določen, mislijo pa, da Venizelos odpotuje, še preden bodo likvidirana sporna vprašanja med Grčijo in Bolgarijo.

Polet veleletala »Do X«

Bordeaux, 20. novembra. AA. »Do X« je vzletel proti Locorogno ob 10.10.

Sovjetski dumping na Bolgarskem

Sofija, 20. novembra. AA. Čeprav Bolgarija nima trgovinske pogodbe s Sovjetsko Rusijo, je vendar pred kratkim prispelo v Bolgarijo 10 vagonov galoš in gumijastih čevljev iz Sovjetske Rusije. To je povzročilo veliko vznemirjenje med bolgarskimi trgovci in tovarnarji, ker je znano, da stanejo ruske galoše in gumijasti čevlji približno 80 levov, medtem ko stanejo galoše domače bolgarske produkcije, ki se niti po materialu niti po izdelku ne morejo kosati z ruskimi čevlji, 140 levov. Iz tega je jasno, da hoče sovjetska vlada zadati vsaj za to zimo hud udarec bolgarski industriji gumijastih izdelkov. Zato so zastopniki te industrije poslali vlogo vladi, naj zaščiti domačo industrijo gumija, ker bo drugače zaradi ruskega dumpinga propadla.

Dr. Fran Windischer, predsednik Nar. galerije:

Vprašanje Narodne galerije

Narodna galerija spada med naše najodličnejše kulturne naprave. Za Ljubljano ima eminenten idealen in praktičen pomen. Ljubljana kot kulturno središče slovensko ima v Narodni galeriji že danes jako lepo ustanovo, ki je odlične kulturne važnosti. Narodna galerija je pa tudi praktičnega pomena za Ljubljano, kajti treba je našim in tujim ljudem, ki prihajajo v Ljubljano, vendar nekaj pokazati. Zbirke Narodne galerije so že v sedanjih obliki in ob sedanjih uredbi dragocena ustanova, pa je Narodno galerijo vsekakor šteti med največje zanimivosti naše Ljubljane. Narodna galerija postane vse pomembnejša, ko zbere pod svojim okriljem še one dragocene umetnine, slike in skulpture, katere so ji obljubljene iz knezoškofijske zbirke in iz narodnega muzeja. Vzdrževanje teh, zbiranje in nakupovanje novih umetnin kakor tudi dejstvo, da Narodna galerija ne vŕši samo opravljanje svojega očnega delokroga kot zbiralna naprava, marveč preko tega prireja različne razstave domačih in tujih umetnin, vse to je zvezano z velikimi stroški, ki jih ob vsej požrtvovalnosti in iznajdljivosti uprave Narodni galeriji kot takih ni mogoče kriti iz svojih razpoložljivih sredstev.

Dejstvo je, in sicer neveselo dejstvo, da je zasebna požrtvovalnost leto za letom manjša. O privatni munificenci in resnični zasebni velikodušnosti kmalu ne bo več mogoče pri nas govoriti. Darih ni dobiti, da bi bilo ž njimi kaj večjega započeti, pa tudi volila so pri nas precej nepoznana stvar.

Z umetninami iz Strahove zbirke je Narodna galerija storila velik korak naprej, in pomenja ta pridobitev dragoceno pomnožitev zbirke Narodne galerije v Ljubljani. Ali pri tem ne gre samo za pridobitev in pomnožitev dosedanje zbirke, marveč so s tem Narodni galeriji naložena nova velika bremena in drage naloge.

Narodna galerija je odlična ustanova pa je vprašanje uspevanja Narodne galerije javno vprašanje največje pomembnosti in važnosti, za katero mora imeti umevanje in srce in odprto roko v slovenska javnost, osobito pa avtonomne uprave, javni zastopi in avtonomna mesta.

Ako hočemo, da Narodna galerija ne bo samo životarla in čisto morala gledati, kako se izgublja najlepše naše umetnine v roke, iz katerih ni več vrnitve v skupno last, potem je potrebno, da Narodna galerija kot prominentna kulturna in narodna naprava obšeslovenska v naši Ljubljani uživa zadostno in redno javno podporo. Prispevki naših vodilnih javnih zastopov in mest morajo zadostiti stalni značaj tako, da more uprava Narodne galerije z izvestnimi rednimi in stalnimi dohodki pozitivno računati. Edino v takem primeru je smoteno in ciljno delo mogoče in izvedljivo. Prispevki javnih rok za Narodno galerijo ne smejo biti slučajnostni in ne smejo imeti značaja aleatornosti, marveč moramo priti do tega, da so prispevki za Narodno galerijo kot prominentno kulturno ustanovo redni in stanovitni. Taki redni prispevki morajo biti pri posameznih upravah naših avtonomnih mest in javnih rok vsako leto redno ustavljeni v proračun, in sicer konkretno in nominativno za Narodno galerijo. Pri pravi tako znamenite važnosti ne gre, da bi se prispevki dajali samo po vsakokratnih prilikah. Narodna galerija mora v proračunu imenovati in ne sme igrati vloge samo slučajnostnega podpiranca — kakor kane — nadležnega ali dobrodošlega!

Te besede so napisane po soglasnem sklepu uprave Narodne galerije z dne 19. t. m. iz velike in resne skrbi za Narodno galerijo, našo prelepo napravo velike razvojne mogočnosti, ter iz vnete želje, da bi ogrele in pridobile srečo in misli naših vodilnih mož.

K občnemu zboru ferijalnega saveza

Glede na naše poročilo o poteku običnega zbora ferijalnega saveza smo prejeli iz profsorskih krogov sledeči dopis:

FS je predvsem dijaška in visokošolska ustanova, katere namen je, omogočiti svojim članom počitniška potovanja in spoznanje naše domovine. V dosegu svojih idealnih ciljev pa mora imeti FS tudi gospodarsko podlago. Državna oblast je priznala velik pomen te ustanove in je dijaštvu naklonila ugodnost polovične karte na vseh železniških in vodnih progah v počitniških mesecih. FS sam pa izdaja vsako leto popis svojih članov, katerih starši se obvezajo, dajati brezplačno prenočišča eventualno tudi hrano potujočim dijakom. Vsa večja mesta pa imajo stalna prenočišča in statistika je pokazala, da so bila vedno dobro obiskana. Število članov FS raste od leta do leta. Tako je šlo lansko leto okrog 18.000 članov, ki so plačali po 35 Din za kritje vseh stroškov. Velike vsote se torej zbirajo v centrali v Beogradu in pri posameznih oblastih.

Izkušnje zadnjih let so pokazale, da je za vodstvo tako velikih central in oblasti mladina še nedorasla. Razsipanje denarja in poneverbe so se dogajale pogosto. Radi tega je ministrstvo prosvete z novimi pravili odredilo, da mora imeti vsaka podružnica v nadzorstvu profesorja, ki je osebno odgovoren za pravilno finančno poslovanje in da morajo biti profesorji predsedniki central in posameznih oblastih. Proti tej odredbi se pa borijo nekateri visokošolci, ki se čutijo radi tega prikrajšani v svoji akademski svobodi. Profesorjem očitajo neidealizem, stremljenje po vlasti in diktaturi. Kako se more profesorjem to očitati, ko vendar nimajo od FS nobene koristi, temveč samo skrb, delo in stroške? Na zadnjem običnem občnem zboru je prečital oblastni revizor g. Dolfe Cimerman revizijsko poročilo, ki je bilo pamflet najhujše vrste za profesorje.

To »revizijsko« poročilo ni vsebovalo niti ene besede o finančnem stanju oblasti, niti o poslovanju zadnjega leta, temveč je kulminiralo

v demagoških napadih na profesorje.

V poročilu o običnem zboru FS je dalje navedeno, da je gosp. prof. Lapajna protipravilno razpustil upravni odbor akademske podružnice FS na univerzi v Ljubljani. To pa ne odgovarja dejstvu, ker je bil odbor akademske podružnice razpuščen na podlagi pritožbe 83 akademikov in po soglasnem sklepu centralnega upravnega odbora FS v Beogradu, ki je po pravilih upravičen razpuščati neposlušne odbore podružnic. (S tem zaključujemo o tem debato. — Uredništvo.)

Proračunska seja občinskega sveta v Kranju

Kranj, 19. novembra.

Zupan g. Ciril Pirc otvoril občinsko sejo, ugotovi sklepčnost, ker je bilo navzočih 19 članov sveta in imenuje za overovatelje g. Adamiča in Gorjanca.

Dnevni red seje je bil sledeč:

I. Čitanje in odobritev zapisnikov občinskih sej z dne 17. in 24. oktobra. Zapisnika sta bila odobrena.

II. Naznanila županstva:

a) Prošnja duhovnega svetnika g. Škerbca, da občina podeli podporo za popravilo cerkvene stolpe v Pungertu. Možna sta dva izhoda: 1. konkurenčna obravnava, ki bi pa vzela preveč časa. Isti uspeh bi imel 2. izhod: Cerkevno predstojništvo bi najelo dolg, za katerega naj občina prevzame poročstvo in naj tudi sčasoma plača ta dolg, vsako leto določeno vsoto. Za stolp bo napravil arh. Vurnik načrt in obračun. Dalje je v propadu oltarna slika v pungerški cerkvi, ki je najboljša slika slavnega Kremsers-Schmidta. Slikar Sternern pravi, da bi restavracija te slike stala 5000 Din. Občina bo prispevala to vsoto, razen tega bo pa dala za popravilo stolpa še letos 15.000 Din.

b) Dopis sreskega načelstva radi razširitve uradnih prostorov. Po zakonu je občina dolžna plačati vse stroške za zgradbo novih prostorov, če so namenjeni sreskemu načelstvu. Stroški za zidavo treh novih potrebnih sob znašajo 14.000 Din. Soglasno je bil sprejet predlog, da

se občinski svet pritoži. V poslopu sreskega načelstva je nastanjen namreč katastrofični urad, ki spada sicer v delokrog finančnega ministrstva. Zavzema kar štiri sobe, ki bi jih lahko uporabljalo sresko načelstvo, če bi se katastrofemsku uradu odpovedalo.

c) Javna borza dela tirja mestno občino, da plača 5000 Din za najemnino imenovanega urada. Predlog z ogorčenjem sprejet.

d) Krajevni šolski odbor zahteva, da bi občina plačala del zemljišča ob Sifrerjevi pristavi, ki ga je sama svoj čas prodala šolskemu odboru. Takrat so se zedinili, naj se zemljišče parcelira, po 4 m od zidu pa naj ostane mestni občini za razširjenje ceste, kakor to zahteva stavbni urad. To zadevo naj uredi občinski svetovalec g. dr. Beno Sabothy.

III. Predlog občinskega predstojništva, da se mesto Kranj proglasi za letovišče. S tem bi bile nove stavbe 20 let proste davka, kar bi pospeševalo gradnjo, bilo bi pa v škodo starih hišarjev. Pri glasovanju je bilo 9 glasov za, 5 pa proti proglasitvi Kranja za letovišče.

IV. Poročilo policijskega odseka glede prošnje g. Eisenbarta, da se mu podeli koncesija za otvoritev nove lekarne v Kranju. Sledilo je tajno glasovanje, pri katerem je bilo 18 glasov proti in 1 glas za podelitev te koncesije.

V. Glavna točka dnevnega reda je bil proračun za leto 1931, ki je bil vsem na vpogled od 31. oktobra do 14. novembra. Podajamo glavne podatke proračuna:

Redni dohodki	306.773-50 Din
Redni izdatki	1.070.977-06 Din
Izredni izdatki	206.555— Din
(za kritje ljudskošolskega fonda).	
Primanjkljaj	764.203-56 Din
Pokritje primanjkljaja s konzumnimi davščinami	761.623-20 Din
Končni primanjkljaj	2.580-36 Din
naj bi se kril z višjimi dohodki.	
Izredni dohodki	206.665— Din
so ekvivalent za izredne izdatke.	
Proračun je bil soglasno sprejet.	

Zgradba palače Pokojninskega zavoda v Celju v — zastoju?

Včeraj se je mudila v Celju komisija Pokojninskega zavoda iz Ljubljane, da si ogleda teren, na katerem odkopavajo zemljo za položitev temeljev novi palači. Komisija je dognala za enkrat, da je stavbeni svet sila slab, ker sestoji iz same nasipine, ki ne garantira veliki tri nadstropni stavbi dovolj solidnega temelja. Po mnenju nekaterih izvedencev je tekla pred stoletji na tem mestu struga Savinje. Zopet drugi pa trdijo, da je bil spelman, kjer je sedaj Razlagova ulica, nekoč mestni mejni prekop.

Resnica je, da je zemljišče sila nekompaktno, kar se je izkazalo že pri zidavi bližnjih stavb, katerim so morali zabivati v temelje lesene pilote, da so teren na ta način zgostili ter napravili trdnější temelj.

Taka dela pa — samo po sebi razumljivo — stavbo zelo podraže. Stanovanjska palača pokojninskega zavoda je proračuna na 3 in pol milijona dinarjev. Če bi se moral temelj posebej utrjevati z en meter debelo betonsko ploščo ali pa celo pilotirati, bi pa stavbene stroške, po mnenju strokovnjakov, zvišalo za nekaj stotisočakov. Seveda bi se s tem tudi podražila novopridobljena stanovanja. Nastaja vprašanje, če bi ti izredni izdatki stavbe toliko ne podražili, da bi bile cene stanovanj neznosljive in bi palača ne nudila zavodu one rentabilizacije, ki je z ozirom na rentnine potrebna.

Kakor smo se informirali, je komisija naročila izkop poskusnih jam, da se bo videlo, iz kakšnega materiala je sestavljen svet v globokih legah. Med tem bodo pa napravljeni tudi obtežilni preizkusi. Prihodnji teden, ko bodo zbrani vsi potrebni podatki, bo pa komisija teren zopet preiskala, na kar se bo odločilo, če se bo palača gradila v takem obsegu, kakor je bilo prvotno zamišljeno, ali v manjšem ali pa če se gradnjo na sedanjem prostoru sploh ukine.

— Knjiga obsega 234 strani velike oblike ter velja broširana 42 Din, v celo platno vezana 54 Din.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Petek, 21. nov.: Začetek ob 20. uri zvečer.

Sobota, 22. nov.: »Gospa ministrica«, ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Opera.

Petek, 21. nov.: Začetek ob 20. uri zvečer.

Sobota, 22. nov.: »Evgenij Onjegin«. Gostuje Stepanjovski, tenorist opere v Katovicah. Ljudska predstava pri znižanih cenah, na korist Udruženja gledaliških igralcev. Izven.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Petek, 21. nov.: Zaprt.

Sobota, 22. nov. ob 20. uri: »Gospa ministrovka«. Delavska predstava pri znižanih cenah.

Nedelja, 23. nov. ob 15. uri: »Gospa ministrovka«. Kuponi. — Ob 20. uri: »Življenje je lepota«. Premijera.

Naslednja premijera v mariborskem gledališču bo v nedeljo, 23. t. m. Upričorila se bo optimistična komedija Marcela Acharda »Življenje je lepo« v režiji g. J. Koviča.

To vest priobčujemo, kakor rečeno, po informacijah, ki smo jih dobili iz najbližje okolice članov komisije. Na vsak način pa moramo pripomniti, da je taka stanovanjska hiša v Celju nujno potrebna, tako zaradi pomanjkanja stanovanj kakor zaradi velike brezposelnosti stavbinskega in obrtniškega delavstva in splošne gospodarske krize.

Zakon o občnem upravnem postopku

Nj. Vel. kralj je na predlog predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev generala Petra Živkoviča podpisal zakon o občnem upravnem postopku. To je četrti zakon, kar jih je bilo po vrsti izdelanih na polju notranje uprave.

Po 6. januarju 1929 se s tem zakonom enotno uredi za vso državo enoten postopek v vseh upravnih zadevah, izvzemši upravno-kazenski postopek, ki velja v primerih, ko so oblastva in njihovi organi zaradi javne varnosti pooblašeni storiti nujne ukrepe brez predhodnega postopka. Zakon velja za vsa oblastva in njihove organe, za ministrstva, ki so jim oblastva podeljena, dalje za banovine ter za občine, kjer so, vpoštevaje posebne razmere kmetskih občin, določeni posebni predpisi.

Prvo poglavje prinaša splošne predpise o oblastvih, o njihovi stvarni in krajevni pristojnosti, poverjenju uradnega dela drugim oblastvom in vzajemno pravni podpori oblastvom. — Zlasti so posebne odredbe o občinsko-upravnem oblastvu in o njegovi pristojnosti, v kolikor ni izrečno drugod urejeno o sposobnosti in bistvu strank, sposobnosti za samostojno izvedbo postopka, urejeno analogno načelom civilnega prava. Kot pooblašenci smejo nastopiti vse samostojne osebe. Oblast je dolžna sprejeti in predložiti vloge s formalnimi napakami, toda mora zaradi reda preskrbeti, da se popravijo. Strankam je dovoljeno pogledati spise in vzeti prepise, razen v posebnih izjemah, kakor na primer pri zapisnikih o posvetovanjih in spisih, označenih kot zaupni. Oblastva smejo izpremeniti roke, ki so jih sama postavila, ne smejo pa izpremeniti rokov, ki jih določijo zakoni in uredbe. Vsplošnem se je gledalo na to, da se v tem pogledu vpoštevajo upravičene zahteve strank.

Roki se računajo od dne, ki pride za onim, ko se je dogodek zgodil.

Prihodnja poglavja obdelavajo podrobnosti postopka v njegovih posrednih stadijih. V načelu velja princip, da se v glavnem izda en sklep, vendar se mora po potrebi predmeta tudi razčleniti v različne točke in v vsaki izdati odločitev. Proti predpisu prvostopne odločitve je upravičena pritožba samo na prvo višjo oblast. Po pravilu pritožba odlaga izvršitev sklepa, toda zakon predvideva tudi izjeme te norme. Razen tega so odredbe, s katerimi se izvršitev sklepa ukine, sama po sebi, kakor na primer: povrnitev v prejšnje stanje, obnovitev postopka itd., in v primerih, kjer se taksativno navajajo.

V pogledu izvrševanja oblasti velja načelo koncentracije. Od tega so izvzeti samo posebni primeri, kakor na primer eksekucija pri davku in podobno. Drugače izvrši sklep prvostopna upravna oblast. Krajevna politična oblastva in občine skrbijo samo za izvršitev sklepa v svojem delokrogu. Do sedaj so upravna oblastva postavljala brez predpisa in si pomagala tako ali tako, bodisi, da so se ravnala po sodnem postopku v praksi, ali pa ustvarjala neko običajno pravo.

Za posamezna področja uprave so zato veljali različni predpisi, vrhu tega so bili raztreseni v nepreglednem nizu zakonov. Zdaj so ti predpisi vsi enotni in sistematično urejeni. Zakon o občnem upravnem postopku ukinja to nesrečno stanje in daje v polnem obsegu enotnost uprave na vsem njenem področju.

Oglejte si

bogato zalogo kuhinjske posode aluminijaste ter emalirane v raznih kvalitetah in barvah pri trdki z železnino 103

STANKO FLORJANČIČ

Ljubljana Sv. Petra cesta 35.

Po porazu republikancev v Ameriki

Al Capone, vodja ameriških tihotapev z alkoholom: Vse kaže, da je moja politika vendarle zmagala.

Kultura

Prvi zvočni film v srbohrvaščini. Najtežje in najaktualnejše vprašanje, kar jih na naše kulturne razmere stavlja dejstvo zvočnega filma, je brez dvoma vprašanje nacionalizacije zvočnega filma. V tem smislu smo priobčili že celo vrsto člankov v našem listu in samo dokaz preklavne, pregrešne kulturne in nacionalne indiferentnosti je, če to vprašanje nikjer drugje ni našlo na zdrav odmev, ki je važen. Zdaj pa čitamo v beograjski »Politiki« notico, ki izraža težko razočaranje nad prvim srbohrvaškim zvočnim filmom, ki ga je izdelal Paramount v Parizu in za katerega je spisal tekst Aca Binički v Zagrebu; Paramount je angažiral ob tej priliki igralko Ljubinko Bubić iz Beograda in igralca Dubravka Dujšina iz Zagreba. Ta dva nastopata kot konferencierja v neki ameriški reviji. Toda tekst, ki ga je napisal Binički, piše »Politika«, je tako brez slehernega zrna duhovitosti, da je bilo publiko sram, kako moreta dva dobra jugoslovanska igralca umetnika celih dvajset minut govoriti, ne da bi kanila od njih vsaj kapljica količkaj duhovitega, vedrega in zanimivega. Ta filmska prireditev ima ceno samo kot kuriozum, da človek čuje, kako srbohrvaški jezik zveni v filmu. — Beležimo to sodbo »Politike« in upamo, da se bomo mogli še na lastne oči prepričati, kako je s to stvarjo. Že danes pa moramo

pripomniti, da se vprašanje jugoslovanskega zvočnega filma nikakor ne bo moglo rešiti kar na privatno roko in da bi se morali za to vprašanje zainteresirati vsi krogi naše kulturne in očiščene javnosti.

M. Hume: Domači vrt. Praktičen navod, kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo. Pojasnjeno s 102 podobama in 2 barvnimi slikama. Druga predelana in pomnožena izdaja. Ljubljana 1931. Založila Jugoslovanska knjigarna. — Kako nujno potrebna nam je kratko, a zato vendarle izčrpno in vsestransko porabno delo višjega sadjarskega nadzornika M. Humea o negi domačega vrta, dokazuje že dejstvo, da je knjiga doživela v razmeroma kratkem času drugi tatis. — Nova izdaja se odlikuje v vsakem pogledu: vsebinsko je temeljito razširjena in izpopolnjena, podob je kar 33 več nego v prvi izdaji, ako sploh ne štejemo obeh barvnih slik; papir je izvrsten in vsa zunanja oprema knjige je trpežnejša. — Po uvodnih besedah, pri katerih je važno poglavje: Temeljni pojmi o življenju rastlin, je razvrščena tvarina na dva dela: Splošno vrtarstvo, ki obsega poglavja o uredbi domačega vrta, o pripravi zemlje in gnojenju ter o glavnih vrtnarskih delih; Posebno vrtarstvo s poglavji o zelenjadarstvu (posebno močno razširjeno in izpopolnjeno v novi izdaji), o sadnem drevju na domačem vrtu, o okrasitvi vrta, o gojitvi sodobnih rastlin ali lončnic ter o vrtnarskih opravilih v posameznih mesecih.

Dnevne vesti

— Pomočnik finančnega ministra dr. Gospodeti je srečno prebolel infekcijo po operaciji ter je sedaj izven nevarnosti.

— Uspelo predavanje gospe Skuške v Zagrebu. V torek zvečer je v Zagrebu predavala gospa Skuška iz Ljubljane, rojena Tsuneku Kondo. Kot Japonka je govorila o japonski ženi. Predavanje je nad vse uspelo. Dvorana je bila zasedena do zadnjega kotička in mnogo gostov ni dobilo več vstopnic. Včeraj je morala ponoviti svoje nad vse zanimivo predavanje o običajih in navadah, tičočih se predvsem japonske žene.

— Bogata beogradska univerzitetna knjižnica. Beogradska univerzitetna knjižnica ima 230 tisoč knjig. Pred dvema letoma jih je imela samo 60 tisoč.

— Dragoceno Stradivarijevo violino je zapustil nedavno v Monakovem umrli trgovec s starinami Nemeš virtuozu Mirku Kramerju iz Subotice. Vredna je okoli 60 tisoč dolarjev. Kramer bo priredil koncerte s to violino v Beogradu in Zagrebu.

— Odprta noč in dan so groba vrata! Včeraj je v Ljubljani umrla soproga vpokojenega nadučitelja ga. Marija Benedek. Bila je skrbna mati in vzorna žena. Pogreb pokojnice bo danes v petek ob pol 4. uri iz hiše žalosti v Frančiškanski ulici št. 6. Naj v miru počiva. Žalujemo naše iskreno sožalje!

— Električna cestna železnica je uvedla na splošno željo z današnjim dnem na dolenski progi redno postajališče na vogalu Privoz in Karlovske ceste. Na strelišču na Dolenski cesti pa bo samo zasilno postajališče po potrebi.

— Gostovanje »Sočec« v Višnji gori. V vrsto gostovanj, ki jih je priredila družina »Sočec«, se naniza še višnjegorsko gostovanje, ki se bo vršilo v nedeljo 23. t. m. popoldne v Sokolskem domu. Uprizori Strindbergovo trodejanko »Ode«. Pred predstavo uvodno predavanje. Začetek točno ob 16.

— Nov odbor slušateljev filozofske fakultete. Na občnem zboru Društva slušateljev filozofske fakultete v Ljubljani dne 13. novembra je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik Stanek Leopold, cand. phil.; podpredsednik Kraigher Uroš, cand. phil.; tajnik Kopriva Silva, stud. phil.; blagajnik Kos Jože, cand. phil.; arhivar Potočnik Alojz, stud. phil.; zapisnikar Kavčič Jakob, stud. phil.; odborniki brez mandata: Jug Stanek, Petre Franc, Povšič Jože; revizorja: Košar Jože, Logar Janez.

— Polovična vožnja za obisk razstave perutnine, golobov in psov v Zagrebu. Za peto razstavo kokoši, golobov, perutnine in psov, ki bo od 29. novembra do 2. decembra t. l. na zagrebškem velesejmu, je odobrila generalna direkcija državnih železnice 50%no vožnjo na vseh vlakih, razen na ekspresu. Izkaznice zagrebškega velesejma se lahko dobe po 10 in 15 Din pri vseh putniških uradih, vseh podružnicah Prve Hrvatske Štedionice, v krajih, kjer teh ni, pa v vseh večjih denarnih zavodih, ali pa naravnost pri zagrebškem velesejmu. — Legitimacije po Din 10 — veljajo za ožji okoliš Zagreba do Varaždina, Križevcev, Siska, Karlova in Samobora. Popust velja za prihod na velesejem od 24. do 29. t. m., za povratek pa od 29. novembra do 6. decembra.

— Pošte smejo odklanjati sprejem paketov samo iz stvarnih razlogov. Ministrstvo obvešča, da je prejelo mnogo pritožb, da pošte odklanjajo pri okenih sprejem paketov iz popolnoma nebitvenih razlogov. S tem napravljajo strankam težkoče in stroške, poleg tega pa ovirajo razvoj poštnega paketnega prometa. Direkcija v Ljubljani nalaga poštam, da postopajo s strankami, ki predajajo na pošte pakete, obzirno in da jim ne stavljajo glede na opremo paketov pretiranih zahtev, v kolikor ne bi bile za to pošte upravičene po predpisih pravilnika za notranjo pošto službo za pakete manjše vrednosti in za pakete, ki se pošiljajo na krajše razdalje.

— Obleke in klobuke kemično čisti, barva in plisira tovarna Jos. Reich. 6603 — Družina v plamenih. V neki vasi pri Mostarju so našli trije otroci seljaka Stipe Alteza steklenico, v kateri je bil smodnik. Stresali so ga na ognjišče, dokler se ni vnel smodnik v steklenici in so plameni objeli vse tri otroke ter mater in očeta, ki sta prihitela otrokom na pomoč. Vso družino so plameni nevarno opekli.

— Zopet samomor. V stanovanju g. Vičarja v Zagrebu so našli nezvesto služkinjo Rezo Požun, rodno iz Slovenije. Zastrupila se je z lizolom. Odpeljali so jo takoj v bolnico, vendar ni upanja, da bo okrevala. Isto noč sta se v Zagrebu zastrupili še dve drugi ženske.

— Advokat, ki je ušel upnikom. Advokat Seštreano iz Ali Bunarja, o katerem so pisali, da je zagonetno izginil, je v resnici ušel v inozemstvo, ker so ga zasledovali upniki, katerim je dolžan okoli pol milijona dinarjev.

— Zagonetna smrt. V Indiji so našli pred dnevi v postelji ustreljenega policaja Dušana Božića. Ugotovili so, da se je mož prepiral z ženo ter nato odšel v sobo, iz katere ni prišel več živ. Policija je aretirala ženo in hčer, ker sta osumljeni, da sta v zvezi z Božićevo smrtjo.

— Vreme. Oblačno vreme je včeraj prevladovalo. Barometer je začel hitro padati ter je v Dravski banovini pričakovalo v najkrajšem času naglo izpremembo vremena k slabšemu, kajti po drugih južnih pokrajinah je že včeraj močno deževalo. Temperatura se je nasprotno dvignila. V Dravski banovini je včeraj barometer padel za 4 do 7 mm, po ostalih krajih pa celo za 5 do 8 mm. Vremensko stanje je bilo v Dravski banovini naslednje: Ljubljana:

na: Barometer 761,6, temperatura najvišja 11, najnižja 1,2 C, relativna vlaga 70%, brzina vetra SW 2 m na sek. oblačnost 10, jutraj brez megle. Maribor: Barometer 759,8, temperatura 8, relativna vlaga 50%, brzina vetra W 5, oblačnost 6. Včeraj jutraj je barometer po ostalih krajih kazal: Zagreb 759,8, Beograd 761,8, Skopje 768, Sarajevo 764,2, Mostar 764,7, Split 764,5 in Vis 764,1. Včerajšnja jutranja temperatura se je v državi gibala med 2 do 13 C. Termometer je včeraj jutraj kazal: Zagreb 12, Beograd 10, Skopje 2, Sarajevo 6, Mostar 7, Split 11 in Vis 11.

Ljubljana

Petek, 21. novembra 1930., Mar. darovanje. Pravoslavni: 8. novembra, Grmislav.

Nočno službo imajo lekarne Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški.

■ Novinarski koncert. Ze zdaj opozarjamo vse ljubitelje lepe umetnosti in prijetne zabave na novinarski koncert, ki bo kakor vsako leto dne 1. decembra. Spored koncerta bo še mnogo lepši in pestrejši kakor prejšnja leta.

■ Mestno načelstvo bo oddalo revnim strankam kostonjeva drevesa na Gospodarski cesti pod pogojem, da jih stranke odstranijo s štorom vred. Interesenti naj se zglasijo v mestnem gospodarskem uradu, kjer dobijo potrebna poganila.

■ Danilo Bučar je naši publikli znan kot izvrsten izvajalec raznih kupletov, katere po večini tudi sam sestavlja. Njegovo delovanje pa je vsestransko. Uveljavil se je že kot dirigent orkestra šentjakobskega gospodarskega društva, sedaj pa dirigira godalni orkester delavskega godbenega društva Zarja. S tem svojim orkestrom nastopi g. Bučar v ponedeljek 24. t. m. v dvorani Delavskega zbornice. Program je prav lep in obisk najtopleje priporočamo. Predprodaja v Matični knjižarni.

■ Dijaško podporno društvo na Tehniški srednji šoli v Ljubljani ima svoj redni občni zbor v četrtek 27. novembra t. l. ob 18. uri v šolski posvetovalnici.

■ Danes pri Ražmu sveže morske ribe.

■ Medicinsko znanstveno predavanje za zdravnike. Radiološki oddelek splošne bolnice v Ljubljani je dobil za en dan na razpolago zelo zanimiv znanstven film o novi metodi brezkrvne operacije z elektriko. Film je bil posnet na največjih klinikah Nemčije in nazorno prikazuje napredek medicinske elektrotehnike. Film se bo predvajal v soboto dne 22. t. m. v dvorani OUZD v Ljubljani ob 18. uri. Opozarjamo vse gg. zdravnike, da si ta film ogledajo. Predstava bo trajala okoli 1 uro. Znanstveno razlago filma je prevzel gosp. kolega dr. Leo Šavnik.

■ Večer Rdečega križa. Kakor smo že objavili, se bo danes v petek dne 28. t. m. nudi našemu občinstvu zanimiv gledališki večer v operi. Ljubljanski krajevni odbor Rdečega križa vprižori dve mladinski igri »Sestrin varuh« in »Čarobna košara«, katerih avtorica je naša mladinska pisateljica Manica Komanova. V obeh, kakor zabavnih, tako v zdravstvenem pogledu poučnih igrah bo sodelovala šolska mladina obeh spolov. Gg. odbornice in odborniki Rdečega križa prav te dni razpečavajo vstopnice in upati je, da najdejo med starši in mladino ljubi toliko odjemalcev, da bo gledališče razprodano. Sprito dobrodelnega namena te svojevrstne prireditve naj nihče ne zamudi prilike, da se na njej prijetno razvedri in obenem podpre človekoljubno akcijo Rdečega križa.

■ Nenavaden karambol na Miklošičevi cesti. Miklošičeva cesta s svojimi križišči je prav za varnost prometa klasično mesto večnih karambolov. Mnogokrat so krivi vozniki sami, ki po cesti s svojimi avtomobili brezskrbno drve z največjo brzino in ne dajejo pozornosti varnostnih signalov. V ponedeljek popoldne pa se je primeril precej hud karambol kolesarja z avtomobilistom, ki bi lahko imel prav teže posledice. Neki Janez Rostohar si je izposodil od svojega prijatelja kolo ter se je z njim popejpal izpred Delavske zbornice po Miklošičevi cesti proti Unionu. Na križišču Miklošičeve in Tavčarjeve ulice pa je po Tavčarjevi ulici pridrvel osebni avto 2-A-56. Šofer je vozil z brzino 30 km. Kakor pravijo očitno, ni dajal poprejšnikih signalov s hupo, šele ko je zapazil, da bo nezgoben karambol, je zahupal. Kolesar Rostohar je bil v veliki nevarnosti, da ga bo avtomobil podrl na tla in povozil. Avto pa je za nekaj korakov prehitel kolesarja tako, da je kolesar z vso silo butnil z glavo v zadnjo okenko šipo avtomobila. Šipa se je zdrobila. Kolesar pa je telebnil na tla in obležal kakor mrtev. Kolo je ostalo nepoškodovano. Šofer je sicer avto ustavil, toda začel je nad kolesarjem vpiti. Kolesar se je tega tako ustrašil, da se je pobral in naglo oddiral dalje. Šofer je krenil dalje do stražnika, kateremu je po svoje pojasnil, kako je prišlo do karambola. Pozneje je stražnik izsledil kolesarja, ki odločno odklanja vsako krivdo na karambolu. Kolesarju se tudi k sreči prav nič ni zgodilo. Lastnik avtomobila troji 120 Din škode.

■ Požar v mestni klavnic. V mestni klavnici v oddeku za prekaševanje slanin je v sredo okoli 21:45 nastal požar. Prekaševalec Sava Gjustibeg je prekaševal večjo količino slanin. Velik kos slanin pa je bil tako nerodno pri-

vezan, da je padel na tla in se začel cvreti. Nastal je ogenj, ki ga je najprej opazil lastnik kov mesarski pomočnik Besenič. Ta ognja zaradi silne vročine ni mogel pogasiti. Začela se je cvreti še ostala slanina. Poklicali so naposled poklicne gasilce, ki so kmalu požar ugasili. Raztopilo se je okoli 220 kg slanin. Škoda znaša 3500 Din.

Maribor

m Slava mariborskega pešpolka. V nedeljo 23. t. m. bo v spomin na odločitev usode Maribora leta 1918. praznoval naš mariborski 45 pešpolk svojo letošnjo slavo. Služba božja in rezanje kolača bo ob 10:30 na dvorišču vojašnice kralja Aleksandra v Melju. Ob 15. popoldne bodo imeli vojaki na dvorišču vojašnice veselico. Domačin je polkovnik Karel Dolenc.

m Za inspekcijo dela. Prizadevanja za obnovev ekspoziture inspekcije dela v Mariboru še niso privedla do pozitivnega rezultata, ker pa je v slični akciji bilo ustreženo Osijeku, bi bilo želeli, da se ustreže tudi Mariboru.

m Mestna proračunska seja. V četrtek dne 27. t. m. ob 18. bo v mestni posvetovalnici seja mariborskega občinskega sveta, na kateri bodo pretresali osnutek proračuna za leto 1931.

m Društvo državnih policijskih namestencev in vpokojencev v Mariboru bo imelo v torek 25. in sredo 26. t. m. ob 11:30 v gostilni Kosič v Vetrinjski ulici širšo odborovo sejo, na kateri bo izvoljen veselični odbor za policijski ples, ki bo ob predpustu prihodnjega leta v dvorani pivovarne Union.

m Sokol Studenci vprižori v nedeljo dne 23. t. m. v dvorani Rojko na Pobrežju ljudsko igro »Reveček Andrejček«. Igra ima mnogo tragičnih in komičnih prizorov in je dosegla v Studencih sijajen uspeh. Začetek točno ob 19. uri; cene razmeroma nizke.

m Sokol Matica opozarja vse svoje člane, posebno one, ki so bili sprejeti na 16-mesečno poizkusno dobo, da se vdeležijo tretjega obveznega predavanja, ki bo jutri v soboto 22. t. m. ob 20. uri v Narodnem domu. Predaval bo br. dr. M. Kovačič o zgodovini in organizaciji Sokolstva.

m Poučni in zabavni večer društva »Jadranc«. Jutri v soboto ob 20. uri bo v veliki dvorani Narodnega doma poučni in zabavni večer »Jadranc«. Predaval bo dr. Savo Čermelj o Primorski. Po predavanju bo petje s prosto zabavo. Vstopnine ni. Vabljeni niso samo Primorci, temveč tudi vsi prijatelji.

m Gradbena in uporabna dovoljenja. Na seji mestnega sveta so v sredo zvečer izdali ta- le gradbena dovoljenja: Josipu Rosenbergu za zgraditev garaže na Meljski cesti 37, Francu Oblaku za zgraditev garaže pri hiši v Tomšičevi ulici 5, mehanični tkalnici E. Zelenka in drug za zgraditev kotlarne in dimnika ter stanovanjskih prostorov, uporabna dovoljenja pa Mihaelu Šunku in Mariji za preureditev gospodarskega poslopja pri hiši na Radvanjski cesti 40, Maksu Končniku za zgraditev enonadstropne stanovanjske hiše v Vrbanovi ulici 35 in Antonu Maju za zgradbo delavnice za izdelovanje gorilnega olja in firneža.

m Prva letošnja otroška predstava. Narodno gledališče pripravlja za začetek decembra slovensko priredbo Raederjeve čarobne igre s petjem »Aladin« v režiji g. Hinka Tomašiča.

m Preureditev Koroščeve ulice. Te dni je olepševalno društvo zasadiło na severni strani Koroščeve ulice mlada javorjeva drevesca. Na južni strani bodo drevesca zasajena, čim se premesti sedanja električna in telefonska napeljava. S tem bo ulica dobila docela novo lice.

m Posledice sodne razsodbe. Pred tukajšnjim civilnim sodiščem je bila v sredo dopoldne obsojena 32letna posestnica Marija Kusterjeva iz Spodnjega Dupleka na plačilo 10.000 Din namesto 10.000 kron svoji svakinji. Ta razsodba je na Kusterjevo tako delovala, da se je že na sodišču onesvestila, pozneje pa še v neki dalnatiški kleti v Milinski ulici in so jo morali naposled z rešilnim avtom prepeljati v bolnico.

m Obnovev dveh procesov. Kasacijsko sodišče je razveljavilo razsodbo v znanem komunističnem procesu proti delavcem Zupancu, Čanžeku, Lekšu, Bebernaku, Weingerlu in brivcu Novakoviču, ki so bili oproščeni; nadalje pa tudi razsodbo v zadevi prof. Konstantina Tofana zaradi zlorabe služkinj. Obe zadevi pri- deta ponovno pred tukajšnji kazenski senat.

m Za brezposelnost. Borza dela v Mariboru išče nujno 10 viničarjev, 4 hlapce, 4 delavce za vinogradniška dela, 3 krojače, 4 čevljarje, fotografa, železohvarja, ključavničarja za izdelovanje modelov, pletiljo, več služkinj, sobarice in varuške.

m Nesreča. Pri nakladanju lesa je v sredo padel 55letnemu Karlu Lauferju v Košakih na žvezo nogo težek tram in mu je pod kolenom zmečkal. Prepeljali so ga v bolnico.

m Aretacije. V sredo je imela mariborska policija zopet več dela, aretirala je radi raznih deliktov 5 oseb.

m Nemški pohajači. Maribor je zelo priljubljeno mesto za razne pohajaje in postopaje iz Avstrije in Nemčije, ki se izdajajo za svetovne

potnike, časnikarje, dijakke itd. Slična petorica moških in žensk se je pojavila pri nas tudi te dni, pa ni imela sreče, policija jo je poslala nazaj preko meje.

m Nezgoda v Studencih. Včeraj popoldne je v Kralja Petra ulici št. 14 v Studencih stanujoča 39letna Antonija Kramerjeva tako nesrečno padla, da je zadobila težje notranje poškodbe in so jo morali prepeljati v bolnico.

m Vlom in tatvina. V trafiklo Leopoldine Neratove v Frankopanovi ulici 31 so v sredo med opoldanskim odmorom vlomili neznanici in odnesli dve denarnici s 500 Din gotovine in raznimi listinami. Vloma sta osumljena dva mladenci, ki sta se dopoldne potikala krog hiše, v kateri je trafika.

m Dva pijanca v cerkvi. V sredo zvečer je našel cerkvenik frančiškanske cerkve Valentin Grajh v klopih nekega Ivana D. in Ludvika D. v najglobljem spanju, razen tega pa je bila tudi vsa okolica onesnažena. Pri zasilanju sta izpovedala, da sta čakala na prijavo oklicev v župnišču in sta zato, ker sta bila precej vinjena, odšla v cerkev, kjer sta zaspala.

m Aretacija kolesarskega tatu. V Mariboru je bil že pred tedni ustavljen 19letni Vinko Kavčič iz Kovaškega vrha pri Sv. Tomažu, ker se je vozil s skoraj novim kolesom sumljivega izvora, bil pa je po zasilanju zopet izpuščen. Kolo je ostalo na policiji, ki je poizvedovala po lastniku in ugotovila, da je Kavčič ukradel kolo, ki je vredno 2200 Din dne 16. maja sodnemu uradniku Ivanu Kečku v Ormožu. Ormoško orožništvo pa je izsledilo tudi Kavčiča in ga te dni aretiralo.

m Samomorilni poskus pred hišo nezvestega ženina. V sredo zvečer okrog 22:30 je prišla na dvorišče mestne zasilne stanovanjske hiše št. 21 v Jadranki ulici 26letna R. S. in izpila večjo količino octove kisline. Na njen krik so prihiteli stanovanec in jo našli v silnih krčih na tleh. Prenesli so jo v neko stanovanje in poklicali rešilni avto, ki jo je prepeljal v javno bolnico, kjer so ji izprali želodec in jo rešili smrti. R. S. se je hotela posloviti od življenja zaradi nesrečne ljubezni do nekega stanovalca omenjene hiše.

Celje

* K nameravani namestitvi mestne policije v poslopje v Vrvarski ulici. Mestna občina namerava do konca januarja prihodnjega leta pripraviti uradne prostore za predstojništvo mestne policije v hiši meščansko-oskrbovalnega fonda v Vrvarski ulici, dočim bi policijska stražnica ter zapor ostala v poslopju mestnega načelstva. V občinskem odboru se je ponovno predlagalo, naj se policija namesti v starem dvoriščnem traktu mestnega načelstva. Po dovršitvi novega dvoriščnega trakta se bodo vsi mestni uradi iz starega trakta preselili v novega. Prostori v starem traktu gotovo niso slabši kakor oni v Vrvarski ulici in je vseeno, ali se bodo ti prostori adaptirali ali pa prostori v hiši oskrbovalnega sklada. Na vsak način se bo moralo adaptirati in menda ne bo prevelika razlika v stroških. Pač pa bo skrajno neekonomično uradovanje policije, ki bo imela prostore na dveh različnih koncih mesta. Policija bi le sodila v centrum mesta, ne pa v oddaljeno zakonito ulico, kjer jo bo težko najti. Kako bo to izgledalo, da bodo aretirance vodili iz zapora na zasiljevanje kar skozi šest ulic. Končno pa hiša v Vrvarski ulici ni last mestne občine, temveč meščansko-oskrbovalnega sklada, katero občina samo začasno upravlja. Kaki poznejši upravitelji bi lahko občini za te prostore predpisali visoko najemnino ali pa celo prostore odpovedali.

* Uradni dan Srežkeve gremija trgovcev v Celju za člane trgovcev v gornjegrajskem sodnem okraju bo v torek 25. novembra, in sicer v Gornjemgradu v posebni sobi gostilne S a r b od 9. do 12. ure, v Mozirju pa v posebni sobi hotela »Pri pošti« od 14. do 16. ure. Načelstvo.

* Proračunska seja mestne občine se vrši nocoj ob 18. uri v posvetovalnici na mestnem načelstvu.

* Smrtna kosa. V javni bolnici je včeraj 20. t. m. umrla 84letna Novak Marija, dekla pri posestniku Oraču Jakobu v Šmarju pri Jelšah.

* Nočno lekarniško službo ima od jutri 21. t. m. do vključno prihodnjega petka 28. t. m. lekarna »Pri križu« na Kralja Petra cesti.

* Elektrifikacija Lise. V Liscah postavljajo drogeve za napeljavo električnega toka. Vsa dela pa bodo končana do konca tega meseca in bodo Lisce začetkom decembra že imele električno luč, na katero so prebivalci leta čakali.

* Kolesa ni hotel ukrasti. V gostilni v Gubčevi ulici je sedel posestnik Zolfič Remigij iz St. Jurja ob Taboru. Na dvorišču je pustil svoje novo kolo, na katerem je imel pritrjen zavitek z novim povrnikom, ki ga je maloprej kupil v mestu. Pa je prišel tat in lepo odrezal zavitek ter ga odnesel. Kolo pa je pustil, ker se menda ne zna voziti na njem.

* Kanalizacija zdravilišča Dobrna. Ker se bo to zdravilišče temeljito kanaliziralo, razpisuje kr. banska uprava za ponedeljek 24. novembra ob 10. uri, dopoldan komisijski ogled s sestankom v zdravilišču. Mejaši in interesi se vabijo, da prisostvujejo. Načrti so na vpogled med uradnimi urami na srezkem načelstvu v Celju.

Razširjajte Jugoslovana!

Papir za zavijanje

dobite po najnižji ceni pri naši upravi

Gradišče št. 4

Novo mesto

Sreča v nesreči. Pri posestniku Francu Dreniku na Cikavi so mlatili ajdo. Konji so v krogu zunaj hiše poganjali mlatilni stroj, ki je bil na podu. Siregel je stroju tudi 22 letni Drenikov sin Tone, ki ga je strojev vijak nenadno zgrabil za suknjič ter ga pričel vrteti kot igračo. Poleg stoječi so pričeli kričati in drveli na prosto ustavit konje, ker prej fantu ni bilo mogoče pomagati. Nezvestnega so osvobodili jeklenega objema, ki mu je dobesečno strgal z života obleko, da so ga morali golega zaviti v rjuho in nesti v hišo. Pri vsej stvari pa je Tone odnesel le malo prask in podplute obliške okoli pasu.

Poroča. Lojzka, hčerka po vsej Dolenjski znanega gostilničarja Kovača iz Zabaj vasi, se je v sredo dopoldne v šmihelski cerkvi poročila z Ivanom Medicem, gostilničarjem v Gor. Straži. Čestitamo!

Nova šola. V št. Petru pri Novem mestu bodo prihodnje pomlad renovirali staro šolo in ji prizidali še lep nov objekt, kar je za sicer tako napredno vas res že skrajni čas. Sedanje šolsko poslopje bi spadalo le še v temni vek. Tudi premajhno je že davno. V ta namen je stavil krajevni šolski odbor v šolski proračun za prihodnje leto Din 345.000 — od katerih bo krila šentpeterska občina 95%, ostalo pa občina Šmihel-Stopiče, ker je tudi njenih otrok nekaj tja vsolanih. Št. Peter si bo pomagal s četrtmilijonskim posojilom.

Slovenska Bistrica

Nesreča v tovarni bakra. Matija Kruder, stanujoč v Slovenski Bistrici, zaposlen pri tovarni bakra Zugmayer in Gruber v Zg. Bistrici, si je pri delu, pri težkih bakrenih ploščah zlomil levo roko nad zapestjem. Težka bakrena plošča je prešla v drsenje in imenovanemu zlomila roko. Nesreča se ni zgodila iz neopredelnosti, temveč po golem slučajem in bo delavec nesposoben nadalje za vsako težje delo, ker so pretrgane tudi kite.

Davica razsaja. Poročali smo že o več slučajih davice v našem šolskem okolišču. Sedaj je zbolela Anica Matičič, hči tukajšnjega posestnika. Ako bo razsajala bolezen še v takem obsegu kot že več let ne, bodo zaprili naše šole, kar bo značilo ogromno izgubo časa.

Odlikovanje. Ob priliki uradnega dne je bil odlikovan z redom Jugoslovanske krone V. stopnje šolski upravitelj domačin v Šmartnem n. P. Podvršnik Anton, znan narodni delavec na našem Pohorju.

Težke poškodbe in nezgode

Ljubljana, 20. novembra.

V javno bolnico je naval bolnikov od dne do dne večji. Do nocoj je bilo letos v bolnico sprejetih že 16.790 bolnikov. Zadnji čas je bilo v bolnico prepeljanih tudi kakih 10 oseb, ki so bile napadene in težko poškodovane, a druge so se ponesrečile pri delu.

Z združenimi močmi na mirnega gosta. V neki gostilni na Jesenicah je snoči mirno pri svoji mizi sedel pevovodja in organist 37-letni France Središnik. Ni se nit najmanj zmešnil za troperesno deteljico mladini, a neznanih mu fantov, ki so sedeli pri drugi mizi ter se začeli med seboj sprva hudo prepirati, nakar so si skočili v lase. Na mah pa so se prenehali med seboj rovat ter so z združenimi močmi navalili na mirnega Središnika, ki se napadalec ni mogel ubraniti. Kruto so ga pretepli. Tolkli so povsod, nakar so neznanec pobegnili iz gostilne. Središnik je obležal težko ranjen na tleh z zlomljeno desno nogo. Zdravnik na Jesenicah mu je nudil prvo pomoč, a davi so ga prepeljali s prvim vlakom v bolnico. Orožniki zasledujejo neznanca in surove napadalec.

Nevarna igra s flobertovko

Mladina se kaj rada igra s flobertovko, posebno v predmestjih ter na periferiji. Na Kodeljevem so se dečki 13. t. m. igrali, kakor pravijo »razbojniko in žandarjet. Streljali so tudi s flobertovko. Neki deček pa je po nerodnosti zadel s strelom 14letno delavkino hčerko Viktorijo Bezenšek, ki stanuje v Mostah pri Ljubljani. Zadel jo je v desno oko. Deklica je bila sprva v domači zdravniški oskrbi. Ker pa so se pojavile težke komplikacije, jo so morali danes dopoldne prepeljati v javno bolnico.

Voznikova nesreča

Vpokojeni sodni kancist in posestnik v Vel. Lipljenjah pri Grosupljem Josip Kanduš je danes dopoldne s težkim vozom vozil po glavni cesti od Turjaka. Na velikem šmartinskem klanecu je hotel voz zavreti tako, da je veliko verigo pripel na platišče zadnjega kolesa. Nesreča je hotela, da mu je veriga prišla levo roko. Roka je prišla pod težko kolo, ki mu je vse prste zmečkalo. Kanduš je danes popoldne prišel v ljubljansko javno bolnico.

Nogo mu je zmečkalo

Javornik-Koroška Bela, 19. nov.

V tovarni KID na Jesenicah so kaj pogosto nesreče. Komaj je minilo teden dni, odkar se je v tovarni pri izmenjavi žice smrtno ponesrečil ključavničar Mirko Bahun, že čujemo, da se je zopet strašno ponesrečil delavec Planinšek Jakob, ki je bil zaposlen v tovarni KID na Javorniku. Človeku se nehote vsiljuje vprašanje, kako so mogoče tako pogoste nesreče. Mar li premala pazljivost od strani delavstva ali kaj?

V noči na nedeljo je bil zaposlen delavec Jakob Planinšek. Nenadoma so mu padle rjaste pločevine na levo nogo in mu jo razmesarile. Dolgo časa je ležal pod njimi ter obupno klical na pomoč. Kasneje so pritekli tovariški delavci, ki so z največjo težavo odstranili pločevine ter rešili siromaka iz obupnega stanja. Hitro so ga odpeljali v bližnjo bolnico bratovske skladnice, kjer mu je tamošnji zdravnik nudil prvo pomoč.

Francoski znanstveniki v Ljubljani

Sprejem na glavnem kolodvoru — Ogled mesta in znanstvenih institucij — Poklonitev pred Napoleonovim spomenikom

Ljubljana, 20. novembra.

S popoldanskim potniškim vlakom ob 18.45 so prispeli iz Zagreba v Ljubljano glavni zastopniki veččlanske francoske delegacije, ki je pred dnevi prisostvovala svečanemu odkritju spomenika hvalnosti Franciji v Beogradu, in sicer bivši prosvetni minister in senator Andre Honnorat ter vseučiliška rektorja g.

Nato so se francoski znanstveniki odpeljali na univerzo, kjer jih je pozdravil rektor univerze dr. Alfred Šerko v prisotnosti mnogih univerzitetnih profesorjev. Francoski gostje so si nato ogledali tudi naš narodni muzej, kjer so zlasti občudovali vse pristne narodne zanimivosti, osobito narodne noše in druge predmete, ki so značilnosti našega naroda in njega

Francoski gostje ob prihodu v Ljubljano na glavnem kolodvoru

Senator g. Honnorat polaga venec pred Napoleonovim spomenikom

Coulet iz Montpellierja in g. Pineau iz Poitiersa. Senator Honnorat je velik prijatelj jugoslovanske akademske mladine ter je med vojno vodil veliko akcijo, da je bil naši mladini v Franciji omogočen nadaljni študij. Sedaj vodi dalekosežno akcijo za zgradbo akademskih domov v francoskih vseučiliških mestih, osobito v Parizu, ter se hkratu z vso vneto zavzema za našo mladino, ki študira v Franciji. Ljubljanska univerza s francoskim institutom je zato danes priredila francoskim odličnim znanstvenikom priskrben sprejem.

Na glavnem kolodvoru so došle odlične goste s spremstvom pozdravili vršilec dolžnosti bana dr. Omar Pirkmajer, za mestno občino mag. direktor dr. Miljutin Zarnik, za univerzo lektor francoskega jezika dr. Vey in univ. tajnik dr. M. Šmale, nadalje francoski konzul Neuville s tajnikom dr. Detelo ter predsednik francoskega instituta pesnik Oton Zupančič s prof. dr. Pretnarjem in prof. Jakličem.

Po kratkem odmoru so si odlični gostje v spremstvu članov francoskega instituta ogledali zanimivosti mesta, popeljali so se tudi z avtomobilom na Grad, od koder se jim je pač nudil zaradi oblačnosti le delni razgled na okolico. Z Grada so se odpeljali pred Napoleonov spomenik, kjer je položil senator g. Honnorat v imenu delegacije in francoskih znanstvenikov krasen venec pred neznanega francoskega junaka, ki je pred 100 leti prelil kri za našo svobodo.

ustvarjanja. Niso se mogli dovolj načuditi lepim zbirkam.

Zvečer je bila na čast francoskim gostom v hotelu »Union« intimna večerja. Z orientekspresom so se ponoči odpeljali v domovino.

Francoski znanstveniki so po beograjskih svečanostih posetili glavna mesta Jugoslavije, tako Sarajevo, Split, Zagreb in naposled Ljubljano. Izražili so se prav pohvalno nad mnogimi našimi znanstvenimi in drugimi institucijami. Tudi v Zagrebu jim je bil v sredo prirejen prav priskrben sprejem. Pozdravil jih je tam rektor zagrebske univerze dr. Belobrk.

V muzeju

V muzeju sta goste sprejela ravnatelj dr. Mal in bivši minister dr. Niko Zupančič. Francozi so se zlasti zanimali za dokumente iz Napoleonove dobe in za narodne umetnine. Niso se mogli dovolj načuditi originalnim končnicam na čebelnih panjih. Oba ravnatelja sta jim v podrobnostih pojasnila vsak zanimiv predmet. V etnografskem oddelku so gostje občudovali lepo ureditve in se zanimali tudi za situlo z Vač. Zanimali pa so jih osobito še predmeti iz kamene dobe in pa stavbe na koleh, kakoršne so našli na ljubljanskem barju. V spomin jim je vodstvo muzeja poklonilo glasilo etnološkega društva »Etnologa« in »Glasnik« muzejskega društva.

Francoski gostje so se prav toplo zahvalili pri odhodu obema ravnateljema ter se zelo pohvalno izražali o vseh zbirkah.

Trbovlje

Ustanavljanje novih tobačnih trafik. Dasiravno so tudi naši trafikanti — po večini invalidi in vdove — od sedanje krize hudo prizadeti, ker se sedaj proda mnogo manj tobačnih izdelkov kakor predjšnja leta, ustanavlja monopolna uprava za prednjo časovno trafike v tukajšnjem revirju, s čimer se resno ogroža obstojec sedaj obstoječih trafik. Zato je nujno potrebno, da podvzame kompetentni odbor Udruga vojnih invalidov pri monopolni upravi primerne korake za zaščito prizadetih maloprodajalcev tobaka, zlasti, da monopolna uprava ne bo podeljevala pravice takim osebam, ki po invalidnem zakonu v to niso upravičeni. Če bo monopolna uprava ustanavljala v današnji težki krizi v rudarskih revirjih še nove trafike, bo uničila še sedanje maloprodajalce, ki se že sedaj težko borijo za svoj obstanek.

Koncert citraškega kluba. V nedeljo 23. t. m. ob 20. uri priredi tukajšnji citraški klub v dvorani g. Ane Forte koncert s peštrnim sporedom. To bo prvi koncert te vrste v Trbovljah, zato vlada med občinstvom zanj veliko zanimanje. Citraški klub šteje okrog 20 citrašev, ki so se za koncert zadnje dni marljivo pripravljali. — Želimo, da bi obiskovno mlade in marljive glasbenike z obilno udeležbo na njihovem koncertu v polni meri za njihov trud odškodovalo.

Lož

Na Martinovo zvečer je vprizoril dramatični odsek gasilnega društva v dvorani Gasilnega doma žaloigro »Užitkarji«. Mešani pevski zbor je zapel nekaj pesmi ter kuplet. Prireditve je gmetno in materialno prav dobro uspela. — Za Božični večer pripravlja odsek zopet žaloigro ter za Stefanovo, kakor vsako leto, burko k veselici. Le tako naprej vrli igralci, želimo vam najlepših uspehov!

Mestna godba tudi vrlo napreduje. Še ni leto dni, kar si je nabavila instrumente, pa že igra prav dobro pet koračnic, nekaj valčkov in koncertnih komadov. Čuje se, da priredi, kakor lansko leto tudi letos v proslovo 1. decembra na predvečer koncert in bakljado po mestu in v Starem trgu. Pridne godbenike samo to moti v njih navdušenju, ker ne morejo še zbrati ostalega zneska še vs. ga neplačane računa za instrumente. Apeliramo s tem na meščane, da vsak po svoji moči s prispevki in obiskovanjem njih prireditev pomagamo mlademu društvu.

Mestna razsvetljava se nam zdi vredna tudi nekaj besed. Že od zadnje nevihte, in od tega je že preko 14 dni, vlada po mestu prava egipčanska tema, ker je strela potrla vse žarnice. Mestna uprava se pa ne zgane, da bi nabavila nove žarnice. Kritike je vredno to že zato, ker

mesto plačuje tok pavšalno. In to sedaj, ko že ob pol šest uri ni videti ped daleč. Da ni nekaj gostilničarjev, ki prižigajo svoje zunanje luči, bi se človek izgubil. N. N.

Pri padcu se je skoro ubil

80letni hlapec padel s skednja v kolarnico in zadobil pri tem težke notranje poškodbe

Poljčane, 19. novembra.

K Ivanu Drofeniku, posestniku in gostilničarju v Zg. Brežnicah pri Poljčanah, je prišel pred nekajimi 6 tedni iz Makol za hlapca skoro 80-letni Jože. Pasel in opravljal mu je živino. Bil je že zelo slaboten, da je komaj prestopal. Vendar je imel voljo do dela in je še sam hodil po seno na skedenj. Tu pa je starčka nepričakovano zajela nesreča.

Ko je šel oni dan po klajo za živino, mu je kar na mah pod nogami zmanjkalo tal in je padel v spodaj se nabajajočo kolarnico. Najprej je zadel s prsmi ob ročico, nato pa je še z glavo močno zadel ob tla.

Na zategli krik je takoj prihitel gospodar, ki je ponesrečenca komaj spravil k zavesti. Možiček je zadobil pri padcu poleg notranjih tudi zelo močne zunanje poškodbe in je le težko verjetno, da bo okreval.

Dan po tej nezgodi je še mož ležal doma, včeraj pa so ga po odredbi tukajšnjega zdravnika prepeljali v mariborsko bolnico.

Spoštuj očeta in mater

Zagorje, 19. novembra.

V Toplicah ima upokojeni rudar Peter L. majhno hišico brez posestva, kjer živi od svoje pičle pokojnine. Njegov 25letni sin Jože je sezonski delavec ter dela tam, kjer se mu delo ponudi. Zaslužen denar nese običajno takoj v gostilno in ga mora nato vzdrževati oče s svojo pokojnino. Sedaj je zopet delal 14 dni pri tukajšnji občini in je prejel ob dovršenem delu 400 Din, od katerih je dal svojemu očetu za 14 dnevno hrano samo 100 Din. Oče ga je prosil, naj mu da več, ker s tem denarjem jima ne bo mogoče izhajati. Sin se ni dal omečit, temveč je očetu kratko odvrnil, da potrebuje ostalih 300 Din za pijačo. Med očetom in sinom je prišlo vsled tega do hudega spora, ter je moral 60letni oče bežati na orožništvo po pomoč. Tudi poprej je sin Jože svojega očeta vdovca že večkrat pretepal, kadar ga je prosil za denarno pomoč. Upamo, da bo orožništvo nehvaležnega sina podučilo o četrti božji zapovedi.

Nogometna tekma z zeljnatiimi glavami

Pred rudniško restavracijo prodajajo že od septembra zeljnate glave, ki jih dovažajo veččinoma iz Zaloga. Tudi gospa Marija Mejač dovažja iz omenjenega kraja vsako leto več vozov zelja, ki ga prodaja tam na drobno. Ker pa v enem dnevu vsega zelja ne proda, ga pusti čez noč zunaj na prostem ter prenoči poleg njega.

Tudi v nedeljo ponoči je prenočevala zunaj pri svojem veličem kupom zelja; kar prideta ob pol eni uri dva fanta Anton Z. in Jože E. mimo. Pri SK sicer nista, vendar sta navdušena športša in ker nista imela žoge pri rokah, sta poskusila z zeljnatiimi glavami. Prostor je tam raven in lepo razsvetljen. Protestiranje gospe Mejačeve ni nič zaleglo in kmalu so frčale glave na vse strani. Igra jima je najbrž zelo ugaljala, ker nista mogla nehati. Vsa obupana je prišla gospa na orožništvo postajo, kjer je izjavila, da trpi 350 Din škode, ker sta ji pokvarila nepridiprava 300 zeljnatih glav. Orožništvo je storilecema že nasledlo. h. p.

Iz kriminalnega predala

Rezultat velike racije — Zopet roparski napad

Ljubljana, 20. novembra.

Po raznih brlogih in beznicah je bil danes najživahnejši pomenek o veliki policijski raciji. Mnogi so študirali, kaj pravzaprav pomeni »racija«, kajti ta beseda je že prišla iz dnevne besednjaka ljubljanskega življenja na dnu. Pred vojno so bile racije skoraj vsak teden, a sedaj po dolgem času je racija izvedla skrbno organizirano in pripravljeno gonjo na postopake, sumljivce in tatove. Končni rezultat je bil, da so pripeljali na glavno policijo in druge stražnice 62 ljudi. Največji lov je bil pred Borzo dela, na Krekovem trgu in po raznih predmestnih beznicah, kjer so se barabe sešle že dopoldne. Trije policijski uradniki so neprestano od zjutraj do 9. zvečer zasliševali aretirance. Nekaj so jih izpustili, kar je bilo domačinov, največ pa so jih odgnali v pristojne občine. Zato so bili tudi magistratni odgonski zapor prenapolnjeni postopakev. Ječar Jerovšek je imel zelo obilo posla. Tudi policijski zapor so bili prenapolnjeni. Tako rekordnega števila aretirancev še kmalu ni bilo v zaporih. Po natančni perlustraciji je bilo 9 postopakev pridržanih deloma v policijskih zaporih, deloma pa oddanih sodišču.

Ze trije drzni ropi v enem tednu!

Neznan mladenič, star okoli 22 let, visok in suh, na raznih krajih napada zlasti ženske, katerim jemlje ročne torbice. Tega roparja so pristni ljubljanci že krstili za »ljubljanskega vampirja«. Ima pa prav enostavno metodo. Žensko nagovori in pozdravi, sprašuje jo po imenu in nato v ugodnem trenutku zagradi za ročno torbico ter pobegne. Tretji rop je ta neznanec izvršil v sredo zvečer v Križevniški ulici. Iztrgal je zasebnici Mariji Zagar iz rok torbico, v kateri je imela 110 Din denarja. Ropar je pobegnil. Zagarjeva je klicala na pomoč. Zaman!

Naša lesna kriza in Italija

V našem in tujem časopisu se v zadnjem času stalno odpirajo stolpe razprav, analiz, sanacijam itd. obstoječih gospodarskih pretre-
sljajev, ki se vedno bolj pogosto pojavljajo na evropskih lesnih tržiščih. Mnogo se govori o sovjetskemu lesnemu dumpingu, ki ogroža evropske lesne proizvajalce. Naravno je, da se iščejo vzroki vedno manjšemu povpraševanju in stalnemu padanju cen. Najsi bodo vzroki ene ali druge naravi, istina je, da lesna trgovina preživlja prav težke čase. Glavni vzrok tiči gotovo v splošnem valu depresije, ki neizprosno pritiska na vse evropske in tudi izvenevropske države ter vpliva na posamezne narodnogospodarske panoge v večji ali manjši meri.

Glavni interes za našo lesno proizvodnjo je vsekakor Italija. Tam so potrebe tudi danes ravno tako velike, kakor so bile takrat, ko je naša lesna trgovina doživljala srečne dni. Vseled znanih notranjopolitičnih motenj, ki jih preživlja fašistična Italija, pa se je njena notranja kupna sila ogromno skrhala. Če pregledujemo samo površno mesečne izkaze italijanske trgovinske bilance, postaja tudi lajku na mah jasno, da se gospodarsko življenje v Italiji stalno krči. V stalnem padanju se ne nahaja samo izvoz, pač pa tudi uvoz. Vsa javna dela, posebno ona vojne mornarice, za katera so si naši lesni izvozniki obljubljali vsaj trenutno izboljšanje, so ostala, oziroma sploh počivajo. Tudi zadnje potresne katastrofe niso našega izvoza ventilirale, ker se je za novogradnje uporabil najslabši les in so se zidale ponajveč cementne stavbe. Nekaj vpliva ima vsekakor tudi sovjetški nasilni izvoz, ki si je ustvaril v Genovi poseben prodajni urad lesa za Italijo in konkurira našemu lesu v precejšnji meri.

Poleg tega pa še ogromna propaganda prenapetih imperijalistov, ki smatrajo vsakega trgovca, ki se spušča v kupčijske zveze z Jugoslavijo kot sovverziven element. Vse to seveda ne bi imelo nikakega posebnega vpliva na gospodarski razvoj obeh držav, ki sta navezani tako po tradicionalnih kupčijskih zvezah, kakor tudi po kakovosti blaga, ki si ga medsebojno izmenjuje ena na drugo. Pač pa postaja mnogo bolj aktualno drugo vprašanje, ki našega lesnega trgovca zadržuje, da posluje z Italijo z veliko večjo opreznostjo. Samo površen pogled v italijanske gospodarske časopise nam jasno prikazuje, v kako veliki meri se večajo konkur, zna postopanja in kako ogromno narašča število protestiranih menic. Med falitnimi podjetji

se nahaja običajno znatno število lesnih podjetij.

V lesni trgovini nastopa Italija v znatni meri kot komisijonar. Naš les se v Italijo izvaža, tu se predela in izpeta kot izdelek izvaža. Posebno veliko vlogo igra Italija kot posrednik za španska tržišča. Pred časom je naša država sklenila s Španijo trgovinsko pogodbo, po kateri bo, po vpostavi direktnih pomorskih zvez, našel naš les direktno pot na španska tržišča. Naravno je, da so italijanski posredovalci vsled tega svoja naročila pri nas zmanjšali, oziroma jih sploh opustili. Poleg tega pa tudi politične prilike v Španiji ne jamčijo za sigurnost kupčij, kar je v veliko škodo italijanskemu posredništvu. Ta poslednji vzrok bi seveda ne bil katastrofalen, ker bi mi z vpostavo direktnih poslovnih zvez s Španijo še celo pridobili, ker bi izločili komisijske provizije, ki jih moramo plačevati italijanskemu posredniku. Vendar pa je vprašanje, ali se bodo mogli naši izvozniki v doglednem času vpeljati na španskih tržiščih in tam tudi uspešno trgovati. Praksa je pokazala, da se tuja tržišča zavzemajo le postopoma, če izločimo posebno ugodne konjunkturalne slučaje. Na te pa ne smemo preveč računati. Ta razvoj pa bomo pospešili, če bomo razpolagali na španskih tržiščih s prvovrstno gospodarsko poročevalsko službo in z lastnimi dobro verziranimi zastopniki. Z iskanjem teh novih tržišč pa ne smemo pod nikakimi pogoji zanemariti italijanskega trga, ker bi taka neprevidnost za vso našo lesno trgovino postala lahko naravnost katastrofalna.

Naj si bomo okoliščine kakršne koli, mi moramo brezpogojno naše pozicije v Italiji obdržati in jih tudi še nadalje utrjevati. V »Jugoslovanu« se je že večkrat naglašalo, da je treba naš lesni izvoz organizirati. To vprašanje je postalo v zadnjem času veletaktilno, zato je potrebno, da se strokovnjaki ob tej dvanajsti uri zberejo in ukrenejo vse potrebno, da rešijo to vitalno vprašanje našega narodnega gospodarstva. Edino s pomočjo dobre organizacije izvoza se bomo lahko uspešno borili proti vsem težkotam, ki trenutno ovirajo izvoz v Italijo. Naše združene organizacije v Dravski banovini naj nam bodo za vzgled. Organizatoričen duh je v slovenskem delu našega naroda tako trdno zasidran, da nam taka izvozna organizacija gotovo ne bo delala velikih preglavic.

protekcijonizmu. »Royal Mail« zelo ostro napada fašistični režim, ki z najrazličnejšimi sredstvi z vso silo forsira maritimske protekcijonizem, čeravno razpolaga s tako razdrobljeno silo tržajevnih financ. V splošnem naglašajo, da italijanske parobrodne družbe vsled velikih gospodarskih motenj, ki jih je povzročil fašizem Italiji, poskušajo sabotirati angleško parobrodarstvo, ki je zraslo z lastnimi silami in ne potrebuje nikake državne dojitve. List nadalje naštevajo nebroj agresivnih atak, ki so jih podvele napram angleški trgovski mornarici nekatere ogromno subvencionirane italijanske paroplovne družbe. List poroča, da je bila na podlagi raznih pritožb s strani angleških paroplovnih družb vpostavljen posebna komisija, ki ima nalogo, da strogo kontrolira in ugotovi agresivnost italijanske mornarice v angleških maritimskih interesnih sferah. Na ta izvajanja angleškega vodilnega lista za pomorski promet odgovarja italijanski »Il Giornale dei Lavori Pubblici« s starimi napadi na našo in grško trgovsko mornarico. Med drugim pravi, da je promet v Jadranu za italijansko zastavo naravnost porazen, ker jo spodbija v jugoslovansko in grško masko zakrinkana angleška flota. Dobesedno vpostavlja list trditve, da jugoslovanska in grška mornarica nista nič drugega kakor obični filijali angleške trgovske mornarice. V nadalnjih izjavanjih list zelo ostro napada angleško trgovsko floto ter ji napoveduje še ostrejši konkurenčni boj. Za nas bo predvsem zanimiva okolnost, kake so te atake italijanske trgovske mornarice na onih mestih, kjer se križajo s trgovskimi interesi Anglije in ki jih Italijanski tisk ne zanika, pač pa o njih molči. Ali so metode tudi tamkaj slične oni našega

Dobave

Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 28. novembra t. l. ponudbe glede dobave 65 komadov vrčev za olje in petroleje, 50 komadov mrež za gramoz in ca. 1000 komadov pil. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku).

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 26. novembra t. l. ponudbe glede dobave 5000 komadov kovlin in 300 komadov velikih zornjakov iz malinega železa; do 27. novembra t. l. pa glede dobave 10.000 kg krompirja.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 28. novembra t. l. ponudbe glede dobave raznega okovja.

Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 4. decembra t. l. ponudbe glede dobave 800 m³ jameškega lesa.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 5. decembra t. l. ponudbe glede dobave jekla in železa, raznega električnega materiala ter glede dobave 4000 kg transformatorskega olja.

Borzna poročila

dne 20. novembra 1930.

Devizna tržišča.

Ljubljana, 20. novembra. Amsterdam 22'75, Berlin 13'475, Bruselj 7'8839, Budimpešta 9'8889, Curih 10'95'90, Dunaj 7'9468—7'97'68, London 27'419—27'499, Newyork 56'34—56'54, Pariz 222'03, Praga 167'25—168'05, Trst 294'80—296'80.

Zagreb, 20. novembra. Amsterdam 22'75 bl., Dunaj 794'68—797'68, Berlin 13'46—13'49, Bruselj 788'39 bl., Budimpešta 987'39—990'39, London 274'19—274'99, Milan 294'873—296'873, Newyork 56'34—56'54, Pariz 221'011—223'011, Praga 167'25—168'05, Curih 1094'40—1097'40.

Beograd, 20. novembra. Amsterdam 22'72—22'78, Berlin 13'46—13'49, Curih 1094'40—1097'40, Dunaj 794'68—797'68, London 274'10—274'90, Newyork 56'34—56'54, Praga 167'25—168'05.

Dunaj, 20. novembra. d. Amsterdam 285'80, Beograd 12'5690, Berlin 169'24, Bruselj 99'03, Budimpešta 124'23, Bukarešta 4'2175, Kopenhagen 189'85, London 34'4987, Madrid 80'79, Milan 37'175, Newyork 710'35, Pariz 27'885, Praga 21'065, Sofija 5'1480, Stockholm 190'55, Varšava 79'58, Zürich 137'69.

Curih, 20. novembra. Beograd 9'12875, Pariz 20'2625, London 25'05625, Newyork 515'90, Bruselj 71'95, Milan 27'01, Madrid 57'70, Amsterdam 207'55, Berlin 122'94, Dunaj 72'62, Sofija 3'7325, Praga 15'2925, Varšava 57'85, Budimpešta 90'235, Atene 6'675, Carigrad 2'245, Bukarešta 3'0625, Hel-singfors 12'975.

Vrednostni papirji.

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb.

Zagreb, 20. novembra. Državni papirji: 7% inv. pos. 85'50—87'50, vojna škoda ar. 429—429'50 (428'50, 429), vojna škoda kasa 429—430, vojna škoda december 428—430, vojna škoda februar 417'50—420, 4% agr. obv. 52—53'50, 7% Bler. pos. 81'375—81'75 (81'75—81'50), 8% Bler. pos. 91—91'25 (91'25), 7% pos. hipot. 81—81'1/2. — Banke: Hrvatska banka 50 d., Prašedion 930—935, Udružena 191 d., Ljubljanska kreditna 122 d., Medjunarodna banka 67 d., Narodna banka 8025—8100. — Industrija: Šečarana Osijek 298—300, Trboveljska 376—379, Slavonija 200 d., Vevče 124—125.

Beograd, 20. novembra. 7% inv. pos. 86'50—87'50, 4% agr. obv. 52'50—53, 7% pos. drž. hip. banke 82'25—82'50, 7% Blaire 82, 6% begluške obv. 72'75, vojna škoda 448'50—449'25, ult. dec. 449'50, Narodna banka 8100—8110.

Dunaj, 20. novembra. d. Bankverein 16'80, Kreditni zavod 46'30, Dunav—Sava—Adria 11'60, Prioritete 86'35, Trbovlje 46'50, Leykam 3'70.

Notacija naših državnih papirjev v inozemstvu. London, 20. novembra. 7% Blaire 80'50 do 81'50.

Newyork, 20. novembra. 8% Blaire 90—91, 7% Blaire 80'50—81'25, 7% pos. drž. Hip. banke 80—82.

Zitna tržišča.

Na ljubljanskem tržišču tendenca nestalna, promet: 2 vagona pšenice.

Novi Sad, 20. novembra. Vse neizpremenjeno. Promet: pšenica 8 vagonov, oves 1 vagon, koruza 28 vagonov, moka 5 vagonov. Tendence neizpremenjena.

Budimpešta, 20. novembra. Tendence prijazna. Promet mlačen. — Pšenica: marec 15'26—15'28 (15'26—15'27), maj 15'07—15'20 (15'19—15'20). — Rž: marec 8'98 (9'02—9'05). — Kuruza: maj 11'68—11'75 (11'74—11'75).

Ljubljansko lesno tržišče.

Tendence mlačna, promet: 1 vagon hrastovih podnic.

Sport

Turčija v Balkanskem cupu.

V Balkanskem cupu sodelujejo razen Turčije in Albanije vse balkanske države. Albanija ne more sodelovati, ker je njen sport na zelo nizki stopnji. Po prizadevanju cup komiteja se je sedaj posrečilo pridobiti za sodelovanje tudi Turčijo, kar bo znatno povzdignilo zanimivost tekmovalja. Predstavnika turškega nogometnega saveza Ahmed Muvafak Bej in Šerifedin Bej sta izrazila željo, da bi Turčija že v prihodnjem letu nastopila. Vrše se pismena pogajanja z vsemi prizadetimi savezi glede terminov. Turčija bi morala namreč leta 1931. odigrati vseh osem tekem, z vsako državo po dve, kar je z ozirom na pomanjkanje terminov jako težko. Kljub vsem zaprekam izgleda, da bo med savezi prišlo do soglasja.

Protesti v državnem prvenstvu še vedno niso rešeni. Poslovni odbor JNS je predal vse proteste v končno rešitev upravnemu odboru. Na zelenem polju je zmagala Concordia, odločitev bo padla še pri zelnih mizi.

Gozdni tek za smučarje S. K. Hirijske.

V nedeljo 23. t. m. ob 10. uri dopoldne se vrši kondicijski gozdni tek za smučarje tekmovalce, ki ima namen pokazati sadove presezonega treninga. Prireditelj obeta biti zanimiva, ker je pričakovati tudi udeležbe izven ljubljanskih smučarjev.

V prvi skupini se bodo pomerili že znani smučarji, med katerimi je nekaj zelo dobrih tekačev; v drugi skupini pa juniorji in pa začetnik. V naprej prerokovati zmagovalca ene in druge skupine ni mogoče, ker ne poznamo kvaliteto tekmovalcev gozdnih klubov, ki so tudi obljubili sodelovanje.

Napredek nogometa v Trbovljah. Preteklo nedeljo je gostoval v Trbovljah S. K. Železničar iz Maribora, katerega moštvo je pri nedavno se vršiči pokalni tekmi porazilo prvaka Maribora, S. K. Maribor. Svojo nogometno rutino in renome je S. K. Železničar v nedeljo v polni meri zopet potrdil, ko je v borbi s tukajšnjim prvakom S. K. Amaterjem priboril novo zma-

go 3:1 v prvem in 6:1 v drugem polčasu. Poraz Amaterja je povzročilo napačno kritje in nesmiselno podajanje žoge. Napad je briljiral, saj je na mestu, dočim je bila obramba z vratarjem dokaj nesigurna. Sodnik g. Marinič iz Maribora je sodil dobro in se mora reči, da je bila tokrat tudi publika precej disciplinirana. Prvih 10 minut je sicer vodil S. K. Amater in zabil tudi prvi gol, ki je bil brezdvoma najlepši gol dneva. Kmalu je prevzel vodstvo S. K. Železničar in ga obdržal do konca igre. Edina svetla točka Amaterja je bila notranji napadalni trio, popolnoma pa so odpovedali Rojč, Kotar, Gracer, Pisan-ski ml., a deloma tudi Šorl. — S. K. Železničar je bil v Trbovljah od športneve lepo sprejet. V spomin na prvo gostovanje v Trbovljah jim je nato izročil lično izdelano državno zastavo z besedilom: »Prijateljskemu športnemu klubu S. K. Železničarju — prvak trboveljskega okrožja S. K. Amater«.

Semifinale za pokal LNP.

ISSK. Maribor : S. K. Železničar.

V nedeljo se odigra v Mariboru semifinalna tekma za pokal LNP. V semifinalu se je placiral Železničar z zmago nad Svobodo. Tekma Maribor : Rapid je kakor znano končala neodločno in bi se še moral odigrati podaljšek 2 krat 15 minut. Ker pa je Rapid odstopil zmago Mariboru, se je isti placiral v seminale.

Tekme med Mariborom in Železničarjem so postale zadnji čas zelo zanimivne in privabljajo na igrišče vedno veliko publike. Tudi za nedeljo je pričakovati interesantnega poteka, ker se bo Železničar skušal revanširati za poraz pri prvenstvu. Maribor pa bo zopet poskušal utrditi sloves skoraj nepremagljive enajstorice.

Radio

Ljubljana, petek, 21. novembra: 12.15 Plošče. (Serenade — odlomki iz oper). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Radio orkester: Violina-Cello-Flauta. 18.30 Dr. Reja: Vremenslovje. 19.00 Dr. Lovro Sušnik: Francoščina.

Ljubljana, sobota, 22. novembra. 12.15 Plošče (mešan program). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.00 Viktor Pirnat: V dolini gradov: Soteska—Sv. Peter (Rog)—Dol. toplice—Rožek. 18.30 Radio orkester: Klavir in harmonij solo. 19.30 Ga. Orthaber: Angleščina. 20.00 B. Horvat: Nekaj o poklicanih in izvoljenih (iz ciklusa »Filmska kultura«). 20.30 Otraski tercet »Vesnac. 21.25 Slovenske narodne pesmi poje gosp. Marjan Rus. 22.15 Hawaijazz. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, petek, 21. novembra: 12.20 Nasveti za kuhinjo. 13.30 Novice. 17.00 Glasba. 18.30 Novice. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 22.30 Novice, sneg, vreme.

Zagreb, sobota, 22. novembra: 12.20 Nasveti za kuhinjo. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Radio kvartet. 18.30 Novice. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 »Hasanaginica«, glasbena drama v 8 dej., L. Šafranek-Kovič.

Beograd, petek, 21. novembra. 10.30 Prenos s »Slave« akad. pevskega zbora »Obilic«. 12.30 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Narodne na harmoniko. 17.30 Radio orkester. 19.30 Nemščina. 20.00 Pop Cira in pop Spira, humorističen dvogovor. 20.30 Komorna glasba. 21.30 Narodni dueti. 22.30 Novice. 22.50 Ciganska glasba.

Beograd, sobota 22. novembra: 11.25 Plošče. 12.35 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Otroška ura. 17.30 Radio orkester. 18.00 Plošče. 19.30 Vegeterismus; g. Z. Kostić. 20.00 Prenos opere iz Zagreba.

Mali oglasi

Oglasi socialne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5.—. Oglasi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10.— (do 5 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par. Za pismene odgovore priložite znamko.

PREMOG
trboveljski, šlezjski, angleški in koks

dobavlja na dom
Dunajska 46 »ILIRIJA« d. s. o. z. Miklošičeva 6
Telefon 28-20 Telefon 25-95

Zastopnike

za prodajo šivalnih strojev, separatorjev, koles, gramofonov, elektrotehničnih predmetov itd. pod zelo ugodnimi pogoji prejememo. »Centra«, trgovina šivalnih strojev itd., Ljubljana, po št. predal 248.

»Royal«

pisalni stroj
prodaj na ugodni ceni. — Naslov v upravi.

Ivan Magdič,

krojač
Ljubljana, Gledališka ulica št. 7 — se priporoča za jesensko sezono. (791)

Elegantno stanovanje

v centru mesta z telefonom in kopalnico ter z strogo separiranim vhodom išče mlad gospod. Ponudbe pod »Udobno stanovanje« na upravo.

Lep zaslužek

nudi vestnim in pridnim prodajalcem uprava časopisa »Jugoslovana«. — Zglasiti se je v upravi.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VI. No. 23.143.

Spremembe v imeniku zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Dr. Furlan Josip, zasebni zdravnik v Mariboru je bil vpisan v imenik zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 20. oktobra 1930.

Po odredbi v. d. bana:

Zdravstveni inšpektor:
Dr. Mayer, s. r.

*

V. No. 784/22—1930.

2790—3—1

Razglas o licitaciji.

Ker prva na dan 5. novembra 1930. obdržana licitacija za prevzem gradbenih del pri preložitvi klanca »Srebrnik« v tiru banovinske ceste I. reda Mestinje—Sv. Peter pod Sv. Gorami ni uspela, razpisuje kraljevska banska uprava Dravske banovine na osnovi čl. 86. do 98. o drž. računovodstvu

II. javno pismeno ofertalno licitacijo

na soboto dne 6. decembra 1930. ob 11. uri v pisarni tehničnega oddelka kraljevske banske uprave v Ljubljani v Ljubljani, soba št. 17.

Proračunska svota znaša 312.480.— Din ter je ponudbo staviti v obliki enotnega popusta v procentih na vsoto uradnega proračuna.

S 100 Din kolkovane ponudbe je predložiti določenega dne med 10. in 11. uro v sobi predsednika licitacijske komisije in sicer v zapečateni kuverti z zunanjo oznako »Ponudbe za preložitve klanca Srebrnik na banovinski cesti I. reda Mestinje—Sv. Peter pod Svetimi gorami ponudnika I. I.« Pozneje došle, nepravilno opremljene ali brzojavne ponudbe se ne bodo vpisovale.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrečno izjaviti, da v celoti pristaja na vse gradbene pogoje ter mora založiti kavcijo, ki znaša 32.000.— Din za jugoslovenske odnose 63.000.— Din za tuje državljane.

Kavcija se mora položiti pri banovinski blagajni v Ljubljani, Erjavčeva cesta 13, bodisi v gotovini ali v državnih vrednostnih papirjih ali garancijskih pismih, izdanih po denarnem zavodu v smislu čl. 88. zakona o državnem računovodstvu in registriranih v smislu čl. 24. pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka B »pogodbe in nabave«. O položeni kavciji prejme ponudnik blagajnično položnico.

To položnico, nadalje uverjenje ministrstva za gradbo, da se sme udeleževati javnih licitacij, potrdilo pristojne zbornice za TOI o sposobnosti in potrdilo o plačanih davkih do vstetega tekočega četrtletja

mora ponudnik ob enem predložiti odprte predsedniku licitacijske komisije; pooblaščenca pa morajo predložiti poleg tega pooblastilo, da smejo zastopati svojo firmo pri licitaciji. Kraljevska banska uprava si pridržuje pravico, oddati dela ne glede na višino ponudbenih svot, kakor tudi odkloniti vse ponudbe brez vsake obveznosti. Vsak ponudnik mora ostati v besedi 30 dni po licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 17. novembra 1930.

*

I. No. 10236.

8—2

Razpis.

Na podlagi § 81. zakona o banski upravi se razpisuje službeno mesto profesorja, odnosno suplenta na banovinski mlekarški šoli v Škofji Loki.

Za to mesto pridejo v poštev le prosilci s fakultetno izobrazbo, ki so v svoji strokovni izobrazbi usmerjeni na mlekarstvo v najširšem pomenu ter na živinorejo.

Pravilno kolkovane in z vsemi potrebnimi dokumenti opremljene prošnje je vložiti najkasneje

do 15. decembra 1930.

pri kraljevski banski upravi v Ljubljani. Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Preds. 834—4/27—22.

Razpis.

Razpisujeta se dve mesti pisarniških pripravnikov 4. skupine III. kategorije za območje višjega deželnega sodišča v Ljubljani.

Pravilno kolkovane in po predpisih čl. 12. činovniškega zakona opremljene prošnje naj se vložijo v roku 6 tednov pri predsedništvu višjega deželnega sodišča v Ljubljani.

Predsedništvo višjega deželnega sodišča v Ljubljani, dne 14. novembra 1930.

*

Preds. 1214—5/30—1.

Razglas

Višje deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo gospoda Štručja Dragotina, konzula portugalske republike v Ljubljani, tolmačem za portugalski jezik pri deželnem sodišču v Ljubljani.

Predsedništvo višjega deželnega sodišča, v Ljubljani, dne 14. novembra 1930.

*

T V 31/30—2.

2767—3—3

Amortizacija.

Na prošnjo Štepihar Alojza, posestnika v Novicerkvi št. 10, se uvede postopanje v

svrhu amortizacije sledečih vrednostnih papirjev, ki jih je prosilec baje izgubil, ter se njih imejitelj poziva, da uveljavi v teku 6 mesecev počenši od 5. novembra 1930. svoje pravice. Sicer bi se po poteku tega roka proglasilo, da so vrednostni papirji brez moči.

Oznamenilo vrednostnih papirjev: štev. 13866 po Din 1866— na ime Štepihar Alojz, štev. 19631 po Din 5298— na ime Štepihar Franc, in štev. 25633 po Din 300— na ime Štepihar Franc.

Okrajno sodišče v Celju, odd. V., dne 5. novembra 1930.

*

E IX 3294/30—7.

2780

Dražbeni oklic.

Dne 29. decembra 1930. ob 10. uri bo pri podpisaneim sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Slivnica, vl. št. 18; k. o. Slivnica, vl. št. 164; k. o. Radizel, vl. št. 50.

Cenilna vrednost: 184.808-50 Din; vrednost pritlikline: 935— Din, ki je zgoraj všteta; najmanjši ponudek: 122.872— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. I., dne 28. oktobra 1930.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Štev. 11266/II.

2760—2—2

Razpis.

Direkcija drž. rudnika Velenje, razpisuje za na dan 2. decembra 1930. ob 11. uri nabavo:

5 komadov elektromotorjev, 3000 kg benzina.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 11. novembra 1930.

*

Štev. 11292/II.

2762—2—2

Razpis.

Direkcija drž. rudnika Velenje, razpisuje za na dan 9. decembra 1930. ob 11. uri nabavo

300 m³ jamskega lesa.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 13. novembra 1930.

*

Štev. 11286/II.

2759—2—2

Razpis.

Direkcija drž. Rudnika Velenje, razpisuje za na dan 15. decembra 1930. ob 11. uri nabavo:

100 m³ plohov.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 13. novembra 1930.

Štev. 11328/II.

2763—2—2

Razpis.

Direkcija drž. rudnika Velenje, razpisuje za na dan 22. decembra 1930. ob 11. uri nabavo:

kompletne naprave za čiščenje kotlov. Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 11. novembra 1930.

*

Štev. 11291/II.

2768—2—1

Razpis.

Direkcija drž. rudnika Velenje, razpisuje za na dan 29. decembra 1930. ob 11. uri nabavo:

prenosnega preizkuševalnega transformatorja za priklop na napetost 220 Voltov.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 12. novembra 1930.

*

2745—3—3

Razpis.

Županstvo občine Zagorje ob Savi razpisuje službeno mesto občinskega uradnika z nastopom službe 1. januarja 1931.

Pogoji: Prosilec mora biti jugoslovanski državljan, vojaščine prost, ne nad 32 let star trezen in neomadeževane preteklosti.

Naobrazba: Najmanj 4 razrede srednje šole ali meščanske šole. Prosilci, ki so službovali v drugih službah, naj predložijo svoj »curriculum vitae«.

Začetna plača Din 1.200 mesečno, prosto stanovanje z električno razsvetljavo in del kurjave. Starostno zavarovanje in davkov plača občina.

Napredovanje po posebni pogodbi.

Le resni prosilci naj vložijo prošnje najkasneje do 1. decembra 1930. na podpisano županstvo.

Županstvo Zagorje ob Savi, dne 11. novembra 1930.

*

Štev. 1235/30.

2781

Objava.

Gospod dr. Leskovec Janko, advokat v Dolnji Lendavi, se je dne 15. novembra 1930. preselil s svojo pisarno v Rogatec.

Advokatska komora v Ljubljani, dne 15. novembra 1930.

Razne objave

2779

Objava.

Izgubil sem izpričevalo III. letnika drž. moškega učiteljskega v Mariboru iz leta 1918-1919., glaseče se na ime: Mirt Alojz. Proglašam ga za neveljavno.

Rožno 25, p. Blanca. Mirt Alojz, s. r.

*

2788

Objava.

Izgubil sem legitimacijo juridične fakultete univerze v Ljubljani na ime: Zdolšek Josip, rodod iz Ponikve ob j. ž. Proglašam jo za neveljavno.

Zdolšek Josip, s. r.

Conan Doyle:

38

Pozna osveta

(Iz angleščine prevedel s avtorjevim dovoljenjem Iv. Mulaček.)

Sedaj pa je prišlo veliko vprašanje: zakaj? Rop ni bil namen tega umora, kajti mrtvec ni bil oropan. Ali je bil torej povod politika ali ženska? To je bilo vprašanje. Ze takoj iz početka sem se nagibal k zadnjemu mnenju. Politični morilec so veseli, da morejo hitro izvršiti svoj zločin in nato izginiti. Ta umor pa je bil v nasprotju s tem izvršen jako premišljeno in morilec je zapustil po vsej sobi sledove. To priča, da je bil dalj časa tam. Radi tega je morala biti zasebna, ne pa politična krivica, ki je zahtevala tako metodično maščevanje. Ko so našli tisti napis na steni, sem bil še bolj uverjen o pravilnosti svoje domneve. Napis je bil čisto jasno sama zvižaja. Ko pa so našli prstan, je bilo vprašanje rešeno. Očitno je bilo, da je morilec uporabil prstan, da spomni ž njim svojo žrtev na kako mrtvo ali odsotno žensko. Prav iz tega vzroka sem vprašal Gregsona, ali je v svoji brzojavki v Cleveland omenil kako posebno okoliščino. Odgovoril je, kakor se spominjate, da ne.

Nato sem natančno preiskal sobo, in kar sem tam našel, me je potrdilo v mojem mnenju glede morilčeve velikosti ter mi podalo nadaljnje podrobnosti glede smotke Trichinopolis in glede dolgotrajnih njegovih nohtov. Ker ni bilo nikjer nobenega znaka o kakem boju, sem že tedaj prišel do zaključka, da je kri, ki je bila po tleh, pritekla morilcu v razburjenosti iz nosa. Opazil sem, da so se krvavi sledovi ujemali s smerjo njegovih stopinj. Redkokdaj se zgodi, da priteče človeku v razburjenju kri iz nosa, razen ako ima zelo veliko krvi; glede na to sem si drznil izraziti mnenje, da je zločinec najbrže zelo krepak človek rdečih lic. Dogodki so pokazali, da sem imel prav.

Po odhodu iz hiše sem šel, da napravim ono, kar je Gregson zanemaril. Brzojavil sem clevelandski policiji in omejil svoje vprašanje na okoliščine glede Enoch

Drebbberjeve žinitve. Odgovor je bil prepričevalen. Policija mi je odgovorila, da je nekoč Drebbber v tistem mestu poklical postavu na pomoč proti nekemu nekdanjemu ljubavnemu tekmeču z imenom Jefferson Hope in da je ta Hope nekje v Evropi. Tedaj sem vedel, da sem imel ključ do vse skrivnosti v svojih rokah. Preostajalo mi je samo še, da zločinca primem.

Uveril sem se, da človek, ki je prišel z Drebbberjem v ono hišo, ni bil nihče drugi nego človek, ki je vozil voz. Sledovi na ulici so mi pričali, da je konj šel dalje na način, kakor bi bilo to nemogoče, ako bi ga bil kdo vodil. Kje drugje pa je mogel biti voznik, ako ne v hiši? Nadalje je nespametno misliti, da bi razumen človek izvršil premišljen umor vprav pred nosom tretje osebe, ki bi ga gotovo izdala. In končno, ako pomislimo, da je nekdo hotel zasledovati sovražnika po Londonu, katero boljše sredstvo bi si mogel izbrati, kakor da je postal izvošček? Vsi ti preudarki so me neizbežno privedli do zaključka, da je Jefferson Hopa iskati med izvoščeki našega glavnega mesta.

Ako je res bil izvošček, ni bilo nobenega vzroka misliti, da bi svojo službo po umoru opustil. Ravno nasprotno. Vsaka nenadna izprememba službe bi utegnila obrniti pozornost nanj. Iz tega vzroka bi najbrže vsaj še nekoliko časa opravljal svoj dosedanji posel. Nobenega povoda ni bilo za domnevo, da živi pod drugim imenom. Čemu bi bil izpremenil svoje ime v deželi, kjer itak tudi njegovega pravega imena nikdo ni poznal? Radi tega sem organiziral svojo detektivsko četo iz populičnih fantinov ter jih pošiljal sistematično k vsakemu gospodarju-izvoščeku v Londonu, dokler niso izsledili človeka, ki sem ga iskal. Kakšen uspeh so imeli in kako hitro sem se okoristil ž njim, vam je pač še v živem spominu. Umor Stangersona je bil postranski dogodek. ki je bil docela nepričakovan, ki bi se pa dal le težko preprečiti. Z njegovo pomočjo sem dobil, kakor veste, kroglice, o katerih sem si že mislil, da morajo obstojati. Sedaj vidite, da je vsa razrešitev zadeve samo vrsta logičnih sklepov brez vsake vrzeli ali pogreška.

»Čudovito!« sem vzkliknil. »Vaše zasluge je treba javno priznati. Objaviti morate poročilo o tem primeru. Ako tega nečete vi, storim jaz mesto vas.«

»Vi smete storiti, karkoli vam je drago, doktor,« je nadaljeval ter mi ponudil časniki, »beritel«

Bil je »Echo« onega dne in članek, katerega mi je pokazal, se je bavil z našim primerom.

»Občinstvo,« piše, »je izgubilo senzacionalni užitek zaradi nenadne smrti nekega Hopa, ki je bil na sumu, da je umoril gospoda Enocha Drebbberja in gospoda Jozefa Stangersona. Podrobnosti vsega dogodka sedaj najbrže ne bodo nikoli popolnoma znane, dasi smo iz zanesljivega vira doznali, da je bil zločin posledica nekega starodavnega in romantičnega boja, v katerem imata ljubezen in mormonizem važno vlogo. Obe žrtvi sta v svojih mladih letih pripadali »svetnikom sodnjega dne«, in tudi Hope, umrli ujetnik, je baje iz mesta Salt Lake. Ako ves primer ni imel drugega učinka, osvetljuje vsaj na najboljši način sposobnost naše detektivske policijske čete, in bo služil kot nauk vsem tujcem, da je najbolj pametno, ako poravnajo svoje zadeve doma in jih ne posilijo na britansko zemljo. Javna tajnost je, da gre vsa zasluga za to znamenito aretacijo edinole dobro znanima uradnikoma Scotland Yarda, gospodoma Le-stradu in Gregsonu. Zločinca so prijeli, kakor se čuje, v stanovanju nekega gospoda Sherlocka Holmesa, ki je kot amater pokazal precej nadarjenosti za detektivsko stroko in ki se sme nadejati, da doseže s takimi učitelji neko stopnjo njune zmožnosti. Pričakuje se, da prejmeta ta dva uradnika primerno izpričevalo kot priznanje njunih zaslug.«

»Ali vam nisem že pri odhodu rekel?« je vzkliknil Sherlock Holmes in se nasmejal. »Uspeh vsega študija te zadeve je torej ta, da onadva dobita izpričevalo!«

»Nič zato,« sem odgovoril, »jaz vso dejstva imam zabeležena v svojih zapiskih in občinstvo jih bo izvedelo. Za sedaj se pa morate zadovoljiti z zavestjo uspeha.«

(Konec)

Znameniti dvojniki

Celo matere in žene se motijo in jih ne razločujejo

Nedavno so v mestu Buenos-Aires zaprli nekega bankirja. Kmalu pa se je pokazalo, da zaprti bankir ni pravi bankir, ampak da je to popolnoma drug človek, ki pa je bil prvemu bankirju podoben na las, tako da ga tudi stari bančni nameštenci niso spoznali. Do danes še ne vedo, kaj je s pravim bankirjem: ali so ga umorili ali pa ga imajo kje zaprtega? Zaenkrat vedo le to, da se je bankirjev dvojnik vsako jutro nemoteno vsedel v banki za pisalno mizo, da je na uradništvu ravno tako kričal in ga zmerjal kakor pravi bankir in da je vsa pisma vedno enako nečitljivo podpisoval. Pri vsem tem pa gospod »bankir« seveda ni pozabil prepisati nekaj stotisočev na svoj tajni račun, potem pa je pobegnil. Policija je bila goljufu kmalu za petami, napravila in pregledala je tudi odtise njegovih prstov in na ta način je dognala, da je bil gospod »bankir« v resnici neki že dolgo zasledovani in iskani zločinec. O pravem bankirju pa, kakor rečeno, še danes nič ne vedo.

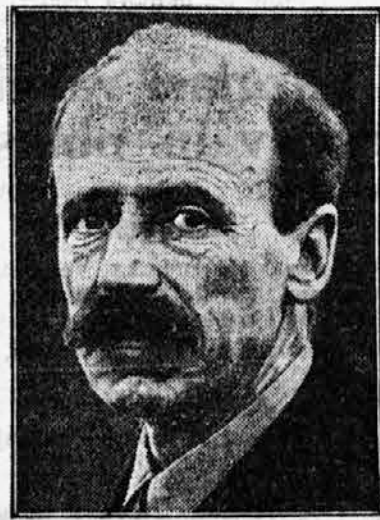
Zgodovina pozna celo vrsto takih in podobnih afer, kakor si jih tudi najbujnejša domišljija najbolj znanih pisateljev kriminalnih romanov ne bi mogla izmisliti.

V 16. stoletju je vzbujala afera Martina Guerre-a velikansko senzacijo po celi Evropi. Martin Guerre je bil rojen okoli l. 1528. in še mlad se je oženil z Bertrando de Nols iz mesteca Artigues. Zaradi neke goljufije pa je moral zapustiti svoj dom in je pobegnil, baš ko se mu je imelo roditi dete. Osem let ni bilo o njem ne duha ne sluha. Nekega lepega dne pa se je pojavil v mestu Artigues mož, ki se je sam izdal za Martina Guerre-a in bil mu je tudi res zelo podoben. Kot Martin Guerre-a so ga na mah vsi pripoznali, celo njegove štiri sestre. In tudi gospa Bertranda ga je pripoznala in kakor piše neka tedanja kronika, »se ni prav nič obotavljala nadaljevati z njim zakonskega življenja«. Tako je minilo več let in nič ni kalilo lepega miru. Nekega dne pa sta se (dozdevni) Martin Guerre in njegov stric sprla zaradi nekega denarja. Stari stric je začel dvomiti, da bi bil ta nečak njegov pravi nečak, in začel je ženi prigovarjati, naj ga zapusti. Bertranda pa se je branila in je rekla, da je prepričana, da je to njen pravi mož. Stric pa le ni odnehal in je dal »nečaka« zapreti. Začela se je preiskava, zaslišane so bile priče — toda vse priče so potrdile, da je obtoženec pravi Martin Guerre. Našel se je samo neki čevljar, ki na to ni verjel, češ da je nosil pravi Martin čevlje številka 9 (po tedanji meri), ta Martin pa ima mnogo večje noge. Ko pa je preiskava še trajala, se je pojavil pred sodiščem nenadoma neki človek z leseno nogo, ki je trdil, da je on pravi Martin Guerre in da hoče svojo pravico. Ob nogo je baje prišel v vojski. Sodniki so postavili oba Martina drug drugemu nasproti, oba pa sta obtoževala drug drugega sleparije. Te-

daj so poklicali štiri Martinove sestre in ženo in vseh pet žensk, ki so pravkar prisegle, da je pravi Martin oni z zdravimi nogami, so sedaj svojo trditev preklicale in so proglasile Martina z eno nogo za pravega Martina. Tako je razsodilo tudi sodišče, nakar je lažni Martin priznal, da se piše pravzaprav Arnold de Thill. Sodišče ga je nato obsodilo zaradi 7 zločinov: »Ker je povedal napačno ime, ker se je izdal za drugega človeka, zaradi prešestva, rop, sramotjenja Boga, zaradi lumparije in zaradi posnemanja«. — Obsojen je bil na smrt.

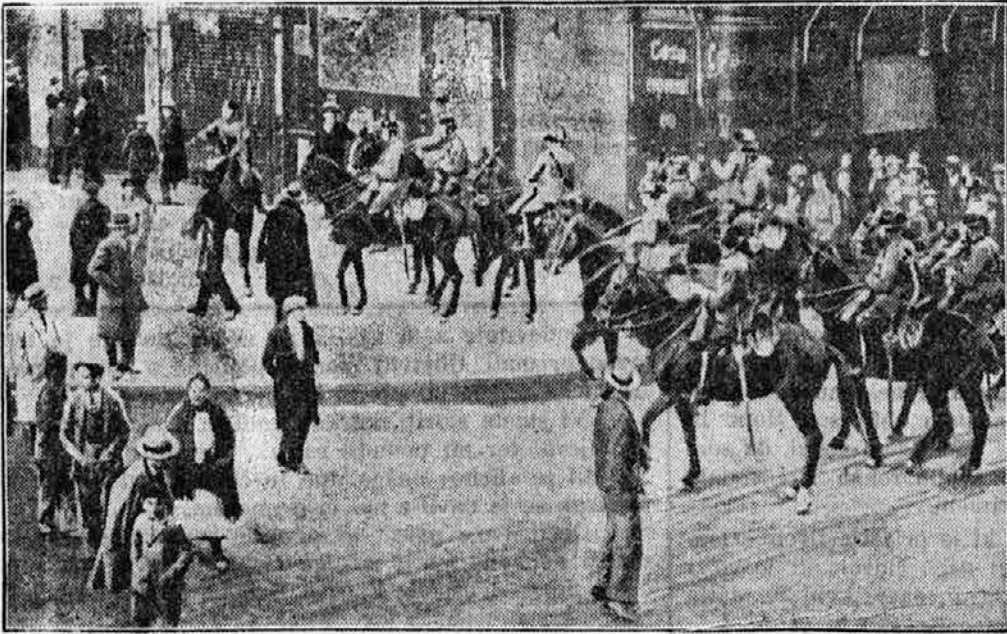
Pred 40 leti se je zgodil na Angleškem podoben slučaj. Neki mesarski pomočnik Ticheborn se je začel izdajati za sina in za dediča neke stare plemkinje. Res ga je cela rodbina in tudi plemkinja kot takega pripoznala. In še ko so goljufa že razkrinkali, je bila stara gospa še vedno prepričana, da je to njen pravi sin.

Pred 25 leti pa je zahteval neki avstralski kovač izplačilo neke dedščine, češ da je nekdanji lastnik preostalega premoženja živel dvojno, kot vojvoda in kot trgovec s pohištvi. Akti o tem procesu so silno obsežni. Vse se tu vrsti: mož, ki živi in ki nosi ponarejene brade in ki hodi po tajnih hodnikih iz vojvodske palače v trgovino s pohištvi in nazaj, ki se večkrat tajno poroči itd. — kako naj se preiskovalni sodnik v tej zmešnjavi spozna? Slučaj »Druce-Portland«, kakor je zabeležen v angleški kriminalni kroniki, je edini svoje vrste v zgodovini in še danes ni pojasnjen.

Ogrski ministrski predsednik grof Bethlen obišče Berlin

Ogrski ministrski predsednik grof Bethlen, ki je že dolgo let vodilni ogrski državnik, pride 22. novembra v spremstvu svoje soproge v Berlin na vljudnostni obisk. Seveda pa ima ta obisk tudi političen pomen.

Krvavi nemiri v Španiji
Policija na konjih razganja skupino demonstrantov

Prekooceanski letalec

Charles Levine — zaprt!

Prijeli so ga na Semmeringu zaradi suma, da se je hotel lotiti ponarejanja francoskega kovnega denarja.

Na Semmeringu pri Dunaju, kjer se zbira na zimo ves mednarodni bogati in zlasti športni svet, so prijeli v ponedeljek 17. t. m. znanega prekooceanskega letalca Charlesa Levine-a, ker sumijo, da je hotel dati ponarejati francoski denar.

Letalec Charles Levine je kakih 33 let star mož, ki pa ni ravno na najboljšem glasu. Udeleževal se je že v raznih poklicih, med vojno pa je začel v Ameriki kupovati in prodajati staro železo. S to trgovino si je zaslužil okoli 5 milijonov dolarjev.

Približno pred 6 leti se je začel zanimati za letalstvo in si je znal dobiti koncesijo za prevažanje pošte na zračni progi Newyork—San Francisco. Postal je tudi predsednik »Columbia« zrakoplovne družbe. Nato se je seznanil z letal-

cem Chamberlinom in je z njim skupaj kmalu za Lindberghom preletel Atlantski ocean 4. junija l. 1927. Kasneje pa sta se oba letalca sporekla in ločila.

Fr. Charles Levine je torej letos prišel na Dunaj s svojo lepo ameriško »prijateljico«, kjer je živel jako razkošno. Na zimo se je preselil na Semmering, kjer so ga v ponedeljek zaprli.

Ko je stanoval namreč še na Dunaju, je naročil nekemu graverju, naj mu vreže modele za francoski kovani denar. Graver pa, ki se mu je ta zadeva le prenevarna zdela, je vse naznanil policiji, ki je začela Levine-a opazovati. Policija dolgo ni mogla najti nobenih dokazov proti njemu in ga je samo opazovala. Ko so pa v ponedeljek detektivni na Semmeringu dognali, da si je mož kupil vozni listek za Benetke, so ga prijeli.

Levine se zagovarja in opravičuje s tem, da je hotel dati narediti le modele, za takozvane »igralske znamke«, toda mnogo momentov govori za to, da ta njegova trditev ne bo držala. Policija vodi sedaj strogo preiskavo.

Zanimanje za igrače

Sv. Miklavž prihaja. — Otroci imajo najrajši čisto priproste ali pa tehnične igrače.

Od Miklavža nas loči le še malo dni, a kolikor bolj se bliža, toliko bolj raste radovednost otrok, kaj jim bo prinesel za njihovo pridnost sv. Miklavž. Otroci kar ne morejo pričakati, da jih vzame mama popoldne s seboj in jih vodi od izložbe do izložbe, kjer bo sv. Miklavž kupoval svoje darove.

Kakor vse, tako so tudi igrače zelo podvržene modi. Vsaka doba ima svoje plese, svojo godbo, svojo obleko in tudi svoje igrače. V otroške grobove so že stari Egipčani polagali igrače, da malim mrtvecem ne bi bilo dolgčas, a te igrače, ki jih gledamo danes po muzejih, se skoro nič ne razločujejo od naših — samo oblika je drugačna. Manjkajo pa seveda tehnične igrače kot so n. pr. avtomobili, letala, parni stroji in podobne drobnarije.

Danes obstoji v Evropi mogočna industrija, ki izdeluje la igrače. Blago je skoro vedno isto, ker mora pač vsak fantek in vsaka punčka enkrat v svojem življenju imeti ali vojaka ali konja ali pa »punčko«.

Najbolj razvita je industrija igrač v Nemčiji in sicer na Turinškem, nekaj pa tudi na Bavarskem, na Saškem in v Šleziji. Na Turinškem izdelujejo največ lesene konje z gugalnicami in brez njih, lesene avtomobile, razne vozičke z vprego, oblečene in neoblečene pajace in punčke itd. Zlate osebe in angelje za jaslice in za božična drevesca in barvaste kroglice, zvezde in čudežne sveče pa izdelujejo najbolj v mestih Lauscha in Steinhild.

Druge veliko središče igraške industrije je Nürnberg s svojo okolico. Iz Nürnberga dobivamo svinčene vojake, lesene pa iz Saškega. Tudi igrače iz pločevine so doma v Nürnbergu, n. pr. železnice s tračnicami, »laterna magica«, domači kinematografi, barke in mostovi, sablje, čelade, bobni, puške in sploh ves »vojaški« material. Dalje izdelujejo v Nürnbergu igrače iz celuloide. Priprave za vliivanje svinčenih vajakov dobivajo iz Lipskega. V Liegnitzu pa izdelujejo konje s pravo kosmato kožo in s steklenimi očmi in s pristnimi repi.

Skušnja kaže, da imajo nad 3 leta stari otroci dandanes najrajši tehnične igrače. Strojčke pa mora goniti pravcaka para ali za elektrika. Tudi telefoni imajo danes že mikrofone, da otroci lahko telefonirajo. Veliko zanimanje pa se kaže tudi za športne igrače. Tako se otroci danes vse več — igrajo.

Revolucija

»kraljic lepote« v Parizu

»Kraljice lepote« zahtevajo pred sodiščem odškodnino. — Temne strani lepote.

V Parizu se je vršila te dni pred sodiščem zanimiva razprava o tožbi, ki jo je vložila »kraljica lepote« za leto 1929. gospodična Brillanta proti odboru, ki prireja lepote konkurence. Ta odbor je namreč pošiljal »kraljico lepote« 3 mesece po vseh francoskih mestih, največ seveda v moderna kopališča, to pa brez vsake odškodnine. Sedaj pa zahteva »kraljica lepote« odškodnino v znesku 30.000 frankov.

Pred sodiščem je povedala »kraljica lepote« to-le:

»Čast in slava so lepe stvari, toda, gospoda, to ne traja dolgo. Le pogledite: vsi moji sijajni, najmodernejši klobuki in najdražja kuhovina — kaj imam od tega? To je vse že obnošeno in raztrgano, ker se v 3 mesecih potovanja mora vse uničiti. Kar pa mi je še ostalo dobrega, to so mi še tisti večer, ko je bilo konec potovanja, zastopniki raznih trgovskih in modnih firm, ki so mi vse to posodili, pobrali nazaj. Z avtomobili, s katerimi sem se vozila, se nisem vozila nikdar več kot 1—2 kilometra daleč. Avtomobili so bili namreč novi in firme, ki so jih dale na razpolago, so se bale, da se ne bi

preveč zapraskali in umazali. Tudi banketi so bili jako lepi, toda, gospodje, od samih spominov na bankete ne morem živeti. Tako nimam od vse svoje nekdanje kratkotrajne slave danes nič. Ista usoda čaka tudi moje naslednice, »kraljico lepote« za leto 1930., ki je tudi tukaj v dvorani. Jaz se sicer ne pritožujem nad svojo usodo, kajti svet že tako pelje, mislim pa, da je le pravično, da nam oni, ki nas izkoriščajo v svoje dobičkanosne namene, plačajo vsaj skromno odškodnino. Oni so imeli veliko korist od naše lepote, zato pa 30.000 frankov odškodnine ni preveč.«

Zastopnik odbora se je seveda branil priznati odškodnino, toda sodišče je »kraljico lepote« odškodnino priznalo.

Ta razsodba je učinkovala kakor bomba v pariškem svetu in sedaj bo še nekaj takih tožb: tožila bo namreč za odškodnino tudi »kraljica lepote« za l. 1928. in tudi letošnja »kraljica lepote« se pripravlja na tožbo.

Najbolj veselo in zadovoljivo pa ni mane svoje roke srečni advokat, ki je prvo tožbo dobil, sedaj pa so mu izročile svoje zastopstvo še druge »kraljice lepote«.

Iz te tožbe pa se vidi tudi to, da so vse različne lepote konkurence in podobne »volitve« čisto navadna cirkuška reklama za razne modne trgovine itd. in zato se jih dobre ženske izogibajo. Najboljša ženska je tista, o kateri se najmanj govori — to je že stara resnica.

Cudakova oporoka

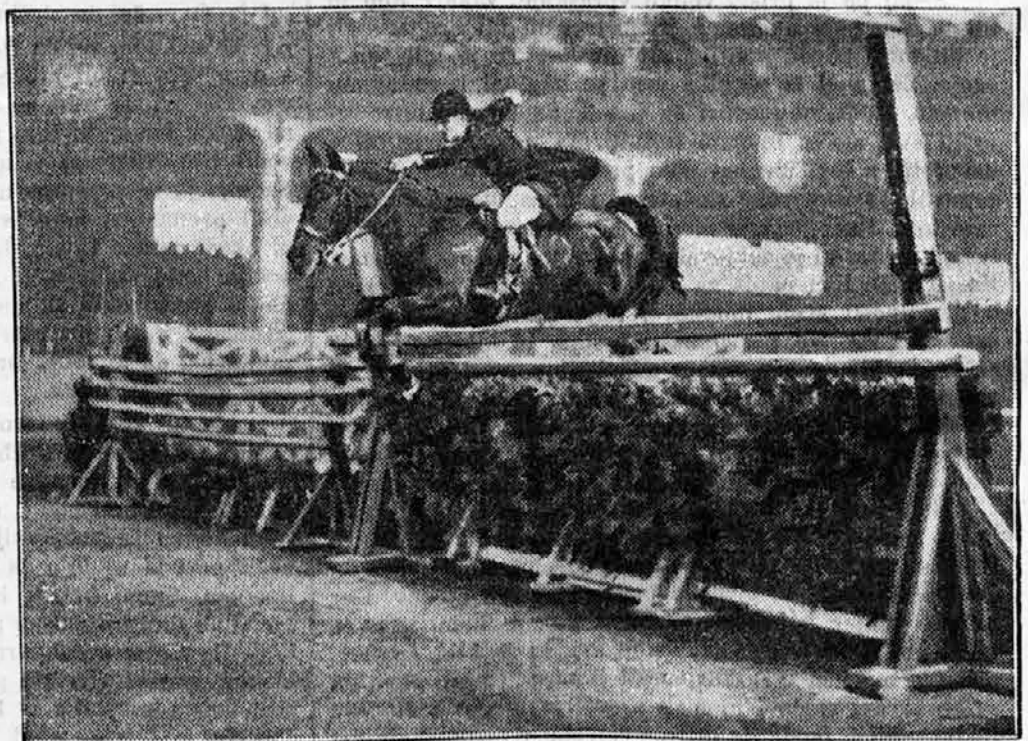
V ameriški državi Detroit je umrl nedavno bogati farmer Smith, ki si je s srečnimi spekulacijami z zemljišči v Newyorku in v Chicagu pridobil skoro 10 milijonov dolarjev. V svoji oporoki je določil 5 milijonov dolarjev za svoje sorodnike, 5 milijonov dolarjev pa je zapustil svoji domovinski občini za dobrodelne namene, toda le pod pogojem, da sežida občina zanj na pokopališču priprosto zgradbo z eno samo veliko sobo, kjer naj bo postavljena njegova rakev. Rakev pa mora imeti steklen pokrov, ki se bo dal lahko od znotraj odpreti. Pri rakvi pa morata čuti noč in dan po dva moza po 8 ur, torej 6 mož, ki naj prejemajo na leto po 3000 dolarjev plače, med čutjem pa lahko delajo, kar hočejo. Ta oporoka je spravila njegovo domovinsko občino v nemalo zadrego, ker se cerkvena oblast protivi izpolnitvi oporoke, češ da je to norčevanje iz cerkvenih obredov. Značilno je, da se je za službo nočnih čuvajev pri ranjkem čudaku oglasilo nad 500 prošilcev, kar je dokaz, da 3000 dolarjev tudi v Ameriki nekaj pomeni.

Humor

»Koliko je veljal torej novi klobuk?«
»Nič.«
»Kako nič?«
»Jaz sem namreč takoj rekla, naj pošljejo račun kar tebi!«

Agitirajte za Jugoslavana!

Jahaški turnir v Ženevi

Slika na mkaže znanega jezdec nemškega nadporočnika Sahl-a pri skoku. — Mednarodni jahaški turnir v Ženevi slavi kot ena najlepših in najznamenitejših vsakoletnih jahaških prireditvev